

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 17ης Δεκεμβρίου 2015*

«Ανταγωνισμός — Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως — Πολωνική αγορά τηλεπικοινωνιών — Απόφαση διαπιστώνουσα παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ — Προϋποθέσεις επιβληθείσες από τον ιστορικό επιχειρηματικό φορέα εκμεταλλεύσεως προκειμένου να επιτρέψει την έναντι καταβολής αντιτίμου πρόσβαση νέων φορέων στο ευρυζωνικό δίκτυο και τις υπηρεσίες χονδρικής προσβάσεως — Έννομο συμφέρον για τη διαπίστωση παραβάσεως — Πρόστιμα — Υποχρέωση αιτιολογήσεως — Σοβαρότητα της παραβάσεως — Ελαφρυντικές περιστάσεις — Αναλογικότητα — Πλήρης δικαιοδοσία — Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων του 2006»

Στην υπόθεση T-486/11,

Orange Polska S.A., πρώην Telekomunikacja Polska S.A., με έδρα τη Βαρσοβία (Πολωνία), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους M. Modzelewska de Raad, P. Paśnik, S. Hautbourg, δικηγόρους, A. Howard, barrister, και C. Vajda, QC, στη συνέχεια, από τους M. Modzelewska de Raad, P. Paśnik, S. Hautbourg, A. Howard και D. Beard, QC,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από την

Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον P. Rosiak, στη συνέχεια από τον K. Karasiewicz, δικηγόρους,

παρεμβαίνουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τον B. Gencarelli, τις K. Mojzesowicz και G. Koleva, στη συνέχεια από τις K. Mojzesowicz, G. Koleva και L. Malferrari και, τέλος, από την G. Koleva, καθώς και τους L. Malferrari, É. Gippini Fournier και J. Szczodrowski,

καθής,

υποστηριζόμενης από την

European Competitive Telecommunications Association, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους Π. Αλεξιάδη και J. MacKenzie, στη συνέχεια από τον J. MacKenzie, solicitors,

παρεμβαίνουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

με αντικείμενο, αφενός, αίτημα ολικής ή μερικής ακυρώσεως της αποφάσεως C(2011) 4378 τελικό της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 2011, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 102 ΣΛΕΕ (υπόθεση COMP/39.525 – Πολωνικές τηλεπικοινωνίες), και, αφετέρου, αίτημα μείωσης του ποσού του προστίμου που επέβαλε η Επιτροπή με το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους Δ. Γρατσία, πρόεδρο, M. Kancheva (εισηγήτρια) και C. Wetter, δικαστές,

γραμματέας: L. Grzegorzczk, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 26ης Ιουνίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η προσφεύγουσα, Orange Polska S.A., είναι εταιρία τηλεπικοινωνιών συσταθείσα κατόπιν της εξαγοράς από την εταιρία Telekomunikacja Polska S.A. (στο εξής: TP), στις 7 Νοεμβρίου 2013, των εξής δύο εταιριών: Orange Polska sp. z o.o. και Polska Telefonia Komórkowa sp. z o.o. (στο εξής: PTK). Η προσφεύγουσα είναι, επομένως, η νόμιμη διάδοχος της TP, εταιρίας τηλεπικοινωνιών συσταθείσας το 1991 έπειτα από την ιδιωτικοποίηση της πρώην κρατικής μονοπωλιακής επιχειρήσεως Poczta Polska, Telegraf i Telefon.
- 2 Στις 22 Ιουνίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2011) 4378 τελικό, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 102 ΣΛΕΕ (υπόθεση COMP/39.525 – Πολωνικές τηλεπικοινωνίες) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), την οποία απηύθυνε στην TP.

1. Τεχνολογικό, κανονιστικό και πραγματικό πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως

- 3 Η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά την χονδρική παροχή ευρυζωνικής αδεσμοποίητης προσβάσεως στο διαδίκτυο στον τοπικό βρόχο στην Πολωνία κατά τα έτη 2005 έως 2009.
- 4 Ως τοπικός βρόχος ορίζεται το φυσικό κύκλωμα στρεπτού ζεύγους μεταλλικών καλωδίων του σταθερού δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου που συνδέει το σημείο τερματισμού του δικτύου στις εγκαταστάσεις του συνδρομητή με τον κεντρικό κατανεμητή ή με αντίστοιχη εγκατάσταση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.
- 5 Η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο επιτρέπει στους νέους φορείς εκμεταλλεύσεως —οι οποίοι συνήθως καλούνται «εναλλακτικοί φορείς εκμεταλλεύσεως» (στο εξής: ΕΦΕ), σε αντιδιαστολή προς τους ιστορικούς φορείς εκμεταλλεύσεως των τηλεπικοινωνιακών δικτύων— να χρησιμοποιούν τις ήδη υπάρχουσες τηλεπικοινωνιακές υποδομές οι οποίες ανήκουν σε αυτούς τους ιστορικούς φορείς εκμεταλλεύσεως προκειμένου να προσφέρουν διάφορες υπηρεσίες στους τελικούς χρήστες, ανταγωνιζόμενοι τους ιστορικούς φορείς εκμεταλλεύσεως. Η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο αναπτύχθηκε και ρυθμίστηκε στο πλαίσιο της απελευθερώσεως του τομέα των τηλεπικοινωνιών. Κύριος λόγος της εξελίξεως αυτής ήταν το γεγονός ότι δεν ήταν οικονομικώς βιώσιμο για τους ΕΦΕ να κατασκευάσουν εκ νέου τηλεπικοινωνιακές υποδομές συγκρίσιμες, από τεχνολογικής απόψεως και γεωγραφικής καλύψεως, με τις υποδομές των ιστορικών φορέων εκμεταλλεύσεως.

- 6 Η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο στην Ευρωπαϊκή Ένωση τέθηκε σε εφαρμογή με βάση τη λεγόμενη θεωρία της «κλίμακας των επενδύσεων». Βάσει της εν λόγω θεωρίας, για την πρόσβαση σε δίκτυο ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως, οι ΕΦΕ επιλέγουν καταρχάς τις οικονομικότερες τεχνολογικές λύσεις, όπως τη μίσθωση γραμμών χονδρικής οι οποίες ανήκουν στον ιστορικό φορέα εκμεταλλεύσεως. Ακολουθώντας, άπαξ εξασφαλίσουν την πελατεία τους, οι ΕΦΕ περνούν σε λύσεις οι οποίες απαιτούν μεγαλύτερες επενδύσεις για την κατασκευή τμημάτων του δικού τους δικτύου που συνδέεται με το δίκτυο του ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως. Οι δεύτερες λύσεις, καίτοι περισσότερο δαπανηρές, παρέχουν στους ΕΦΕ το πλεονέκτημα της αυτοτέλειας έναντι του ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως και επιτρέπουν την προσφορά στους συνδρομητές περισσότερο περίπλοκων και ποικίλων υπηρεσιών.
- 7 Μεταξύ των διαφόρων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών που μπορούν να προσφερθούν στους τελικούς χρήστες μέσω τοπικού βρόχου περιλαμβάνεται η ευρυζωνική μετάδοση δεδομένων για σταθερή διαδικτυακή πρόσβαση και για εφαρμογές πολυμέσων με τεχνολογία ψηφιακής συνδρομητικής γραμμής (Digital Subscriber Line ή DSL).
- 8 Η σταθερή ευρυζωνική διαδικτυακή πρόσβαση μπορεί επίσης να προσφερθεί μέσω άλλων τεχνολογιών οι οποίες χρησιμοποιούν διαφορετικές υποδομές, όπως, για παράδειγμα, νέους βρόχους οπτικής ίνας υψηλής χωρητικότητας, υποδομές καλωδιακής τηλεόρασης (τεχνολογία καλωδιακού διαποδιαμορφωτή), ή δίκτυα LAN Ethernet των οποίων το γεωγραφικό εύρος μπορεί να επεκταθεί με τη χρήση τεχνολογιών WLAN που καθιστούν δυνατή τη μετάδοση δεδομένων μέσω ραδιοκυμάτων (Wireless-Fidelity ή Wi-Fi). Το μέγεθος, όμως, των υποδομών αυτών είναι εν γένει περιορισμένο και η ανάπτυξή τους συνεπάγεται σημαντικές επενδύσεις.
- 9 Η χρήση ήδη υφιστάμενων υποδομών που καλύπτουν πολύ μεγάλες γεωγραφικές ζώνες εξηγεί, επομένως, τη δημοτικότητα της τεχνολογίας DSL έναντι των εναλλακτικών τεχνολογιών. Στην Πολωνία, κατά την περίοδο 2005 έως 2010, μολονότι παρουσιάζει συνεχή μείωση (από 62 % σε άνω του 50 %), εντούτοις το τμήμα της τεχνολογίας DSL στην αγορά τεχνολογιών που καθιστά δυνατή τη σταθερή ευρυζωνική διαδικτυακή σύνδεση παραμένει σε επίπεδο άνω του 50 %.
- 10 Οι ΕΦΕ οι οποίοι επιθυμούν να προσφέρουν στους τελικούς χρήστες υπηρεσίες ευρυζωνικής διαδικτυακής συνδέσεως με τεχνολογία DSL μπορούν να αποκτήσουν από τον ιστορικό φορέα εκμεταλλεύσεως του δικτύου προϊόντα χονδρικής παροχής ευρυζωνικής προσβάσεως. Στην πολωνική αγορά, κατά την περίοδο που καλύπτει η προσβαλλόμενη απόφαση, υπήρχαν δύο προϊόντα χονδρικής παροχής ευρυζωνικής προσβάσεως, ήτοι, αφενός, αυτή καθαυτή η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (Local Loop Unbundling, στο εξής: πρόσβαση LLU) και, αφετέρου, η λεγόμενη «ευρυζωνική» πρόσβαση (Bitstream Access, στο εξής: πρόσβαση BSA).
- 11 Η πρόσβαση LLU διακρίνεται από την πρόσβαση BSA, πέρα από τις τεχνολογικές λεπτομέρειες, από δύο βασικά στοιχεία. Πρώτον, για την πρόσβαση LLU οι ΕΦΕ πρέπει να κατασκευάσουν τμήματα του δικού τους δικτύου προκειμένου να αποκτήσουν φυσική πρόσβαση στις υποδομές του δικτύου του ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως. Κατά συνέπεια, συνεπάγεται μεγαλύτερες επενδύσεις εκ μέρους των ΕΦΕ. Δεύτερον, παρέχει στους ΕΦΕ ευρύτερη δυνατότητα διαχείρισεως των παραμέτρων των προσφερόμενων στους πελάτες υπηρεσιών λιανικής, καθώς και δυνατότητα να τους προτείνουν τόσο υπηρεσίες διαδικτυακής προσβάσεως όσο και υπηρεσίες περιαγωγής φωνής. Η πρόσβαση BSA, καίτοι φθηνότερη, συνεπάγεται περισσότερους περιορισμούς από τεχνολογικής απόψεως για τους ΕΦΕ.
- 12 Η πρόσβαση στο δίκτυο του ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως, μέσω BSA ή LLU, αποτελεί διαδικασία πολλαπλών σταδίων. Μπορούν να διακριθούν τρία βασικά στάδια προσβάσεως στο δίκτυο. Κατά πρώτον, οι ΕΦΕ διαπραγματεύονται με τον ιστορικό φορέα εκμεταλλεύσεως τις συμφωνίες που περιλαμβάνουν τους όρους προσβάσεως στο δίκτυό του. Κατά δεύτερον, οι ΕΦΕ συνδέονται στο δίκτυο του ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως. Κατά τρίτον, οι ΕΦΕ ζητούν την ενεργοποίηση των γραμμών των συνδρομητών. Κάθε στάδιο προσβάσεως διαιρείται σε πλείονα υπο-στάδια αναλόγως,

ειδικότερα, των τεχνολογικών λύσεων που εφαρμόζονται για την πρόσβαση BSA και LLU. Κατά τα τρία αυτά στάδια, οι ΕΦΕ δικαιούνται να ζητούν από τον ιστορικό φορέα εκμεταλλεύσεως γενικές πληροφορίες σχετικές με το δίκτυό του.

- 13 Η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο ρυθμίζεται σε επίπεδο Ένωσης, μεταξύ άλλων, από τον κανονισμό (ΕΚ) 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (ΕΕ L 336, σ. 4), και από την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία «πλαίσιο») (ΕΕ L 118, σ. 33). Οι διατάξεις των πράξεων αυτών τέθηκαν σε εφαρμογή στην Πολωνία ήδη πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση, με διαδοχικές τροποποιήσεις του *ustawa Prawo telekomunikacyjnej* (νόμου περί τηλεπικοινωνιών).
- 14 Το εν λόγω ρυθμιστικό πλαίσιο υποχρεώνει κατ' ουσίαν τον φορέα που κατά την εθνική κανονιστική αρχή είναι φορέας με σημαντική ισχύ στην αγορά, ο οποίος είναι εν γένει ο ιστορικός φορέας εκμεταλλεύσεως, να χορηγήσει στους ΕΦΕ αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό του βρόχο και στις συναφείς υπηρεσίες υπό διαφανείς, δίκαιους και ισότιμους όρους και υπό όρους τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκούς με τους όρους που προβλέπονται σε προσφορά αναφοράς. Η προσφορά αναφοράς διαμορφώνεται στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της εθνικής κανονιστικής αρχής. Ο φορέας με σημαντική ισχύ στην αγορά οφείλει να συντάξει σχέδιο προσφοράς αναφοράς και να το υποβάλει στην εν λόγω αρχή προς έγκριση. Ακολούθως, το σχέδιο της προσφοράς αναφοράς αποτελεί αντικείμενο διαβουλεύσεων μεταξύ των παραγόντων της αγοράς. Η εθνική κανονιστική αρχή δύναται να επιβάλει τροποποιήσεις στο σχέδιο της προσφοράς αναφοράς και, κατόπιν της διαβουλεύσεως, εκδίδει απόφαση η οποία θέτει σε ισχύ την οριστική προσφορά αναφοράς.
- 15 Πέραν του ρόλου που διαδραματίζει κατά τη διαδικασία προσδιορισμού του φορέα με τη σημαντική ισχύ στην αγορά και κατά την έγκριση της προσφοράς αναφοράς, η εθνική κανονιστική αρχή έχει και άλλες αρμοδιότητες. Ειδικότερα, παρεμβαίνει, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου φορέα, προκειμένου να διασφαλίσει την αποφυγή διακρίσεων, τον ισότιμο ανταγωνισμό, την οικονομική αποτελεσματικότητα στην αγορά και εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις για την επίλυση διαφορών μεταξύ του φορέα με τη σημαντική ισχύ στην αγορά και των ΕΦΕ.
- 16 Στην Πολωνία, η εθνική κανονιστική αρχή, ήτοι ο πρόεδρος του *Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty* (Ρυθμιστικού οργανισμού τηλεπικοινωνιακών και ταχυδρομικών υπηρεσιών), που αντικαταστάθηκε από τις 16 Ιανουαρίου 2006 από τον πρόεδρο του *Urząd Komunikacji Elektronicznej* (Οργανισμού ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στο εξής, παραπέμποντας στην εθνική ρυθμιστική αρχή: UKE), διαπίστωσε ότι η TP διέθετε σημαντική ισχύ στην αγορά χονδρικής παροχής ευρυζωνικής προσβάσεως. Η TP υποχρεούτο, επομένως, να εγγυηθεί στους ΕΦΕ διαφανή και ισότιμη πρόσβαση στο ευρυζωνικό δίκτυό της και να υποβάλει τις προσφορές αναφοράς για τις υπηρεσίες προσβάσεως BSA και για τις υπηρεσίες προσβάσεως LLU. Οι προσφορές αυτές, αφού αποτέλεσαν αντικείμενο διαβουλεύσεως μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, τέθηκαν σε εφαρμογή με τις αποφάσεις της εθνικής ρυθμιστικής αρχής. Η πρώτη προσφορά αναφοράς για την πρόσβαση LLU εκδόθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2005 και η πρώτη προσφορά για τις υπηρεσίες προσβάσεως BSA (στο εξής: προσφορά αναφοράς BSA) εκδόθηκε στις 10 Μαΐου 2006. Ακολούθως, οι προσφορές αυτές τροποποιήθηκαν επανειλημμένως με μεταγενέστερες αποφάσεις του UKE.
- 17 Από το 2005, η εθνική ρυθμιστική αρχή παρενέβη αρκετές φορές προκειμένου να θεραπεύσει τη μη τήρηση εκ μέρους της TP των κανονιστικών υποχρεώσεών της, επιβάλλοντάς της και πρόστιμα. Το 2009, ο UKE κίνησε διαδικασία για τον λειτουργικό διαχωρισμό της TP. Προκειμένου να αποτρέψει αυτόν τον λειτουργικό διαχωρισμό η TP υπέγραψε, στις 22 Οκτωβρίου 2009, πρωτόκολλο συμφωνίας με τον UKE (στο εξής: συμφωνία με τον UKE), δυνάμει της οποίας δεσμεύθηκε οικειοθελώς, καταρχάς, να εκπληρώσει τις κανονιστικές της υποχρεώσεις, να συνάψει συμφωνίες με τους ΕΦΕ αφορώσες τους όρους προσβάσεως οι οποίοι έπρεπε να συμμορφώνονται προς τις οικείες προσφορές αναφοράς και να τηρήσει την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων έναντι των ΕΦΕ. Δεσμεύθηκε,

περαιτέρω, να εισαγάγει σύστημα προβλέψεως των αιτημάτων των ΕΦΕ, να ανοίξει την πρόσβαση στις εφαρμογές της ώστε να λάβουν οι ΕΦΕ τις αναγκαίες γενικές πληροφορίες και να περατώσει τις διαδικασίες προσφυγής που είχε κινήσει κατά των αποφάσεων του UKC για τη θέση σε εφαρμογή των προσφορών αναφοράς ή για την τροποποίηση των συμφωνιών περί των όρων προσβάσεως που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ της ιδίας και των ΕΦΕ. Τέλος, η ΤΡ δεσμεύθηκε να προβεί σε επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό του ευρυζωνικού δικτύου της ώστε να δημιουργηθούν τουλάχιστον 1 200 000 νέες ευρυζωνικές γραμμές.

2. Διοικητική διαδικασία

- 18 Μεταξύ 23 και 26 Σεπτεμβρίου 2008, σε συνεργασία με την πολωνική αρχή ανταγωνισμού, η Επιτροπή διενήργησε επιθεωρήσεις στις εγκαταστάσεις της ΤΡ στη Βαρσοβία (Πολωνία), κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101 ΣΛΕΕ] και [102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ L 1, σ. 1).
- 19 Στις 17 Απριλίου 2009, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει έναντι της ΤΡ διαδικασία κατά το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) 773/2004 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2004, σχετικά με τη διεξαγωγή από την Επιτροπή των διαδικασιών δυνάμει των άρθρων [101 ΣΛΕΕ] και [102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ L 123, σ. 18).
- 20 Στις 26 Φεβρουαρίου 2010 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση αιτιάσεων, επί της οποίας η ΤΡ απήντησε στις 2 Ιουνίου 2010. Διεξήχθη ακρόαση κατόπιν αιτήματος της ΤΡ στις 10 Σεπτεμβρίου 2010.
- 21 Στις 28 Ιανουαρίου 2011, η Επιτροπή απέστειλε στην ΤΡ επιστολή εφιστώντας την προσοχή της σε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις αιτιάσεις τις οποίες είχε διατυπώσει, επισημαίνοντας ότι θα μπορούσε ενδεχομένως να χρησιμοποιήσει τις εν λόγω αιτιάσεις σε τυχόν τελική απόφαση (στο εξής: επιστολή των πραγματικών περιστατικών). Η ΤΡ απήντησε γραπτώς στην επιστολή αυτή στις 7 Μαρτίου 2011.

3. Προσβαλλόμενη απόφαση

- 22 Στις 22 Ιουνίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, την οποία κοινοποίησε στην ΤΡ στις 24 Ιουνίου 2011. Περίληψη της αποφάσεως αυτής δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 9ης Νοεμβρίου 2011 (ΕΕ C 324, σ. 7).
- 23 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή προσδιόρισε τρεις αγορές σχετικών προϊόντων, ήτοι:
- την αγορά χονδρικής παροχής ευρυζωνικής προσβάσεως (αγορά χονδρικής παροχής προσβάσεως BSA)·
 - την αγορά χονδρικής παροχής (φυσικής) προσβάσεως σε υποδομές δικτύου (συμπεριλαμβανομένης της μεριζόμενης προσβάσεως ή της πλήρως αδεσμοποίητης προσβάσεως) σε σταθερή θέση (αγορά χονδρικής παροχής προσβάσεως LLU), και
 - τη μαζική αγορά λιανικής, η οποία είναι η κατάντη αγορά τυποποιημένων ευρυζωνικών προϊόντων που προσφέρονται σε σταθερή θέση από τους φορείς τηλεπικοινωνιών στους δικούς τους τελικούς χρήστες, μέσω DSL, καλωδιακού διαποδιαμορφωτή, LAN/WLAN και άλλων τεχνολογιών, εξαιρουμένων των κινητών ευρυζωνικών υπηρεσιών (αιτιολογικές σκέψεις 581 έως 625 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 24 Η επίμαχη γεωγραφική αγορά κάλυπτε, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, ολόκληρη την πολωνική επικράτεια (αιτιολογική σκέψη 626 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 25 Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η TP ήταν η μοναδική παρέχουσα υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής προσβάσεως BSA και LLU στην Πολωνία. Όσον αφορά την αγορά λιανικής, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η TP κατείχε δεσπόζουσα θέση, καθόσον, από άποψη εσόδων, τα μερίδια αγοράς της κυμαίνονταν μεταξύ 46 και 57 % και, από άποψης αριθμού γραμμών, κυμαίνονταν μεταξύ 40 και 58 % (αιτιολογικές σκέψεις 669, 672 και 904 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 26 Η Επιτροπή έκρινε ότι η TP προέβη σε κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσεώς της στην πολωνική χονδρική αγορά προσβάσεως BSA και στην πολωνική χονδρική αγορά προσβάσεως LLU, αρνούμενη να παράσχει πρόσβαση στο δίκτυό της και να προσφέρει τα προϊόντα χονδρικής BSA και LLU (αιτιολογική σκέψη 803 και άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η κατάχρηση αυτή, στο πλαίσιο της χονδρικής αγοράς, απέβλεπε στην προστασία της θέσεως της TP στην αγορά λιανικής (αιτιολογικές σκέψεις 710 και 865 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 27 Η Επιτροπή έκρινε ότι η TP είχε καταστρώσει στρατηγική, η ύπαρξη της οποίας επιβεβαιωνόταν από διάφορα εσωτερικά έγγραφά της, προκειμένου να περιορίσει τον ανταγωνισμό καθ' όλα τα στάδια της διαδικασίας προσβάσεως στο δίκτυό της (αιτιολογικές σκέψεις 707 έως 711 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 28 Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, προκειμένου να υλοποιήσει τη στρατηγική αυτή, η TP είχε επιδείξει περίπλοκη συμπεριφορά, χαρακτηριζόμενη από τα εξής πέντε στοιχεία:
- πρόταση στους ΕΦΕ μη εύλογων όρων εντός των συμφωνιών για την πρόσβαση σε προϊόντα BSA και LLU, ήτοι εξαίρεση ή τροποποίηση συμβατικών όρων και επέκταση των προθεσμιών εις βάρος των ΕΦΕ (αιτιολογικές σκέψεις 165 έως 295 και 714 έως 721 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·
 - καθυστέρηση της διαπραγματευτικής διαδικασίας των συμφωνιών για την πρόσβαση σε προϊόντα BSA και LLU (αιτιολογικές σκέψεις 296 έως 374 και 722 έως 747 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·
 - περιορισμός της προσβάσεως στο δίκτυό της (αιτιολογικές σκέψεις 375 έως 443 και 748 έως 762 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·
 - περιορισμός της προσβάσεως στις γραμμές συνδρομητών (αιτιολογικές σκέψεις 444 έως 510 και 763 έως 782 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·
 - άρνηση παροχής επακριβών και αξιόπιστων γενικών πληροφοριών, αναγκαίων ώστε οι ΕΦΕ να είναι σε θέση να λάβουν αποφάσεις αφορώσες την πρόσβαση (αιτιολογικές σκέψεις 511 έως 565 και 783 έως 792 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 29 Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι οι προαναφερθείσες πρακτικές της TP είχαν σωρευτικές συνέπειες επί των ΕΦΕ, οι οποίοι αντιμετώπισαν εμπόδια καθ' όλα τα στάδια της διαδικασίας προσβάσεως στα προϊόντα χονδρικής της TP. Επισήμανε ότι, μολονότι έκαστο των εμποδίων που δημιούργησε η TP, λαμβανόμενο μεμονωμένως, ενδεχομένως να μη θεωρείτο ιδιαίτερα βλαπτικό, εντούτοις τα εμπόδια αυτά από κοινού συνιστούσαν καταχρηστική συμπεριφορά της οποίας σκοπός ήταν να αποκλεισθεί η πρόσβαση των ΕΦΕ στην χονδρική αγορά ευρυζωνικής προσβάσεως (αιτιολογική σκέψη 713 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 30 Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η καταχρηστική συμπεριφορά της TP συνιστούσε ενιαία και διαρκή παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ. Έκρινε ότι η παράβαση αυτή ξεκίνησε στις 3 Αυγούστου 2005, ημερομηνία κατά την οποία είχαν ξεκινήσει οι πρώτες διαπραγματεύσεις μεταξύ της TP και ενός ΕΦΕ σχετικά με την πρόσβαση στο δίκτυο της TP βάσει της προσφοράς αναφοράς για την πρόσβαση LLU, και διήρκεσε τουλάχιστον έως τις 22 Οκτωβρίου 2009, ημερομηνία κατά την οποία, μετά την κίνηση

διαδικασίας εκ μέρους της Επιτροπής, υπογράφηκε η συμφωνία με τον UKΕ (άρθρο 1 και αιτιολογική σκέψη 909 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο εξής, όσον αφορά την περίοδο αυτή: περίοδος της παραβάσεως).

- 31 Για την εν λόγω παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ η Επιτροπή επέβαλε στην ΤΡ πρόστιμο, το οποίο υπολόγισε σύμφωνα με τους κανόνες που εκτίθενται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1/2003 (ΕΕ 2006, C 210, σ. 2, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 2006).
- 32 Η Επιτροπή καθόρισε καταρχάς το βασικό ποσό του προστίμου λαμβάνοντας υπόψη το 10 % της μέσης αξίας των πωλήσεων της ΤΡ στις οικείες αγορές και πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό που προέκυψε κατά τον τρόπο αυτό με συντελεστή 4,2, ο οποίος αντιστοιχεί στη διάρκεια της παραβάσεως, ορισθείσα σε τέσσερα έτη και δύο μήνες. Το βασικό ποσό που προέκυψε βάσει του υπολογισμού αυτού ανερχόταν σε 136 000 000 ευρώ (αιτιολογικές σκέψεις 898 έως 912 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 33 Ακολούθως, η Επιτροπή αποφάσισε να μην προσαρμόσει το βασικό ποσό του προστίμου σε συνάρτηση με επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις. Ειδικότερα, αρνήθηκε να λάβει υπόψη ως ελαφρυντική περίπτωση στοιχεία που επικαλέσθηκε η ΤΡ στο από 7 Μαρτίου 2011 έγγραφό της, με το οποίο απήντησε στην επιστολή των πραγματικών περιστατικών (αιτιολογικές σκέψεις 914 έως 916 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 34 Τέλος, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η επίμαχη συμπεριφορά της ΤΡ είχε επίσης αποτελέσει αντικείμενο αποφάσεων του UKΕ, με τις οποίες είχαν επιβληθεί πρόστιμα στην ΤΡ για αθέτηση των κανονιστικών της υποχρεώσεων. Προκειμένου να λάβει υπόψη τα πρόστιμα αυτά, η Επιτροπή αφαίρεσε το ποσό τους από το βασικό ποσό του προστίμου και καθόρισε το τελικό ποσό αυτού σε 127 554 194 ευρώ.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 35 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Σεπτεμβρίου 2011, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 36 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Δεκεμβρίου 2011, η Netia S.A. ζήτησε να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.
- 37 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Δεκεμβρίου 2011, η Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (στο εξής: PIIT) ζήτησε να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της προσφεύγουσας.
- 38 Η Επιτροπή υπέβαλε το υπόμνημά της αντικρούσεως στις 13 Ιανουαρίου 2012.
- 39 Με έγγραφο της 10ης Φεβρουαρίου 2012, η προσφεύγουσα ζήτησε την εμπιστευτική μεταχείριση έναντι της Netia και της PIIT ορισμένων στοιχείων που περιείχονταν στο δικόγραφο της προσφυγής και στα παραρτήματά του.
- 40 Με έγγραφο της 9ης Μαρτίου 2012, η προσφεύγουσα ζήτησε την εμπιστευτική μεταχείριση έναντι της Netia και της PIIT ορισμένων στοιχείων που περιείχονταν στα παραρτήματα του υπομνήματος αντικρούσεως.
- 41 Με έγγραφο της 4ης Απριλίου 2012, η προσφεύγουσα ζήτησε την εμπιστευτική μεταχείριση έναντι της Netia και της PIIT ορισμένων στοιχείων που περιείχονταν στο υπόμνημα απαντήσεως.

- 42 Με διάταξη της 29ης Ιουνίου 2012, ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε την παρέμβαση της Netia.
- 43 Στις 21 Σεπτεμβρίου 2012, η Netia κατέθεσε υπόμνημα παρεμβάσεως.
- 44 Με διάταξη της 7ης Νοεμβρίου 2012, ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε την παρέμβαση της ΡΙΠΤ.
- 45 Με έγγραφο της 17ης Δεκεμβρίου 2012, η προσφεύγουσα ζήτησε την εμπιστευτική μεταχείριση έναντι της Netia και της ΡΙΠΤ ορισμένων στοιχείων που περιείχονταν στα παραρτήματα του υπομνήματος ανταπαντήσεως. Με έγγραφο της αυτής ημερομηνίας, η προσφεύγουσα ζήτησε την εμπιστευτική μεταχείριση έναντι της ΡΙΠΤ ορισμένων στοιχείων που περιείχονταν στα παραρτήματα του υπομνήματος παρεμβάσεως της Netia.
- 46 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 24 Ιανουαρίου 2013, η European Competitive Telecommunications Association (στο εξής: ECTA) ζήτησε να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.
- 47 Την 1η Φεβρουαρίου 2013, η ΡΙΠΤ κατέθεσε υπόμνημα παρεμβάσεως. Η προσφεύγουσα δεν ζήτησε την εμπιστευτική μεταχείριση στοιχείων που περιείχονταν στο υπόμνημα αυτό.
- 48 Με έγγραφο της 15ης Φεβρουαρίου 2013, η προσφεύγουσα προέβαλε αντιρρήσεις κατά της παρεμβάσεως της ECTA.
- 49 Με έγγραφο της 17ης Μαρτίου 2013, η Επιτροπή υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της ΡΙΠΤ.
- 50 Με έγγραφο της 19ης Μαρτίου 2013, η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της Netia. Η Επιτροπή δεν υπέβαλε παρατηρήσεις επ' αυτού του υπομνήματος παρεμβάσεως.
- 51 Με έγγραφο της 14ης Απριλίου 2013, η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της ΡΙΠΤ.
- 52 Με έγγραφο της 29ης Μαΐου 2013, η προσφεύγουσα ζήτησε την εμπιστευτική μεταχείριση έναντι της Netia και της ΡΙΠΤ ορισμένων στοιχείων που περιείχονταν στα παραρτήματα των παρατηρήσεών της επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της Netia.
- 53 Καμία από τις αιτήσεις εμπιστευτικής μεταχειρίσεως τις οποίες υπέβαλε η προσφεύγουσα δεν αμφισβητήθηκε.
- 54 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 3ης Σεπτεμβρίου 2013, επετράπη στην ECTA να παρέμβει στην υπό κρίση υπόθεση προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής, η δε παρέμβαση αυτή περιορίσθηκε στην υποβολή παρατηρήσεων κατά την προφορική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 116, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 1991.
- 55 Κατόπιν τροποποιήσεως της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο όγδοο τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.
- 56 Με έγγραφο της 5ης Νοεμβρίου 2014, η Netia απέσυρε την παρέμβασή της.
- 57 Με έγγραφο της 17ης Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της αποσύρσεως της παρεμβάσεως της Netia.

- 58 Με διάταξη της 26ης Φεβρουαρίου 2015, ο πρόεδρος του όγδοου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου διέγραψε από το πρωτόκολλο την παρέμβαση της Netia και την υποχρέωσε να φέρει τα δικαστικά της έξοδα.
- 59 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφάσισε να κινήσει την προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν εμπροθέσμως στο αίτημα αυτό.
- 60 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 26ης Ιουνίου 2015.
- 61 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από την ΡΠΤ, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση στο σύνολό της·
 - επικουρικώς, να ακυρώσει στο σύνολό του το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως·
 - έτι επικουρικότερον, να μειώσει το ποσό του επιβληθέντος με το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως προστίμου·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 62 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ΕCΤΑ, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

1. Επί του αντικειμένου της διαφοράς

- 63 Με το πρώτο και το δεύτερο των αιτημάτων της, η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως στο σύνολό της και, επικουρικώς, την ακύρωση του άρθρου 2 αυτής. Με το τρίτο των αιτημάτων της, η προσφεύγουσα ζητεί, έτι επικουρικότερον, από το Γενικό Δικαστήριο να μεταρρυθμίσει το ποσό του προστίμου. Επιβάλλεται, επομένως, να εξετασθούν διαδοχικώς τα αιτήματα ακυρώσεως και στη συνέχεια τα αιτήματα περί μεταρρυθμίσεως του ποσού του προστίμου.
- 64 Υπογραμμίζεται πάντως, εκ προοιμίου, ότι, προς στήριξη των αιτημάτων της περί μεταρρυθμίσεως, η προσφεύγουσα επικαλείται δύο λόγους ακυρώσεως, ο πρώτος εκ των οποίων αφορά πλάνη περί το δίκαιο και πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου και ο δεύτερος πλάνη περί το δίκαιο και πλάνη εκτιμήσεως καθώς και μη συνεκτίμηση ελαφρυντικών περιστάσεων. Διαπιστώνεται ότι οι λόγοι αυτοί βάλλουν κατά της μη τηρήσεως κανόνα δικαίου, οπότε, εφόσον διαπιστωθεί το βάσιμό τους, δύνανται να επιφέρουν τη μερική ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συνεπώς, ως εκ της φύσεώς τους εμπίπτουν στον έλεγχο νομιμότητας του δικαστή της Ένωσης και όχι στις εξουσίες πλήρους δικαιοδοσίας του.
- 65 Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι η πλήρης δικαιοδοσία που παρέχεται, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 261 ΣΛΕΕ, στο Γενικό Δικαστήριο με το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003 επιτρέπει στο δικαιοδοτικό αυτό όργανο, πέραν του απλού ελέγχου νομιμότητας της κυρώσεως, βάσει του οποίου μπορεί απλώς να απορριφθεί η προσφυγή ακυρώσεως ή να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη, να

υποκαταστήσει με την εκτίμησή του εκείνη της Επιτροπής και, κατά συνέπεια, να μεταρρυθμίσει την προσβαλλόμενη πράξη, έστω και χωρίς ακύρωση, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πραγματικά στοιχεία, προκειμένου, για παράδειγμα, να τροποποιήσει το ποσό του επιβληθέντος προστίμου, όταν το ζήτημα του ποσού υποβληθεί στην κρίση του (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 8ης Φεβρουαρίου 2007, *Groupe Danone* κατά Επιτροπής, C-3/06 P, Συλλογή, EU:C:2007:88, σκέψεις 61 και 62· της 3ης Σεπτεμβρίου 2009, *Prym* και *Prym Consumer* κατά Επιτροπής, C-534/07 P, Συλλογή, EU:C:2009:505, σκέψη 86, και της 5ης Οκτωβρίου 2011, *Romana Tabacchi* κατά Επιτροπής, T-11/06, Συλλογή, EU:T:2011:560, σκέψη 265).

- 66 Προκύπτει, επίσης, από τη νομολογία ότι προσφυγή με την οποία ζητείται από τον δικαστή της Ένωσης να ασκήσει την πλήρη δικαιοδοσία του κατά αποφάσεως επιβολής κυρώσεως, δικαιοδοσία η οποία του απονέμεται από το άρθρο 261 ΣΛΕΕ, αλλά τίθεται σε ισχύ στο πλαίσιο του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, περιλαμβάνει ή υποκρύπτει κατ' ανάγκην αίτημα ολικής ή μερικής ακυρώσεως της αποφάσεως αυτής (βλ., συναφώς, διάταξη της 9ης Νοεμβρίου 2004, *FNICGV* κατά Επιτροπής, T-252/03, Συλλογή, EU:T:2004:326, σκέψη 25).
- 67 Επομένως, μόνον αφού ο δικαστής της Ένωσης ολοκληρώσει τον έλεγχο νομιμότητας της αποφάσεως που υποβλήθηκε στην κρίση του, βάσει των προβληθέντων λόγων όπως επίσης και των λόγων που, κατά περίπτωση, εξετάζει αυτεπαγγέλτως, δύναται, ελλείψει ολικής ακυρώσεως της εν λόγω αποφάσεως, να ασκήσει την πλήρη δικαιοδοσία του προκειμένου, αφενός, να συναγάγει τις συνέπειες που απορρέουν από την κρίση του όσον αφορά τη νομιμότητα της αποφάσεως αυτής και, αφετέρου, με γνώμονα τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην κρίση του (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 8ης Δεκεμβρίου 2011, *KME Germany* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-389/10 P, Συλλογή, EU:C:2011:816, σκέψη 131, και της 10ης Ιουλίου 2014, *Telefónica* και *Telefónica de España* κατά Επιτροπής, C-295/12 P, Συλλογή, EU:C:2014:2062, σκέψη 213), να εκτιμήσει, κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεώς του, αν απαιτείται (αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 2014, *Esso* κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-540/08, Συλλογή, EU:T:2014:630, σκέψη 133· *Sasol* κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-541/08, Συλλογή, EU:T:2014:628, σκέψη 438, και *RWE* και *RWE Dea* κατά Επιτροπής, T-543/08, Συλλογή, EU:T:2014:627, σκέψη 257), να υποκαταστήσει την Επιτροπή προβαίνοντας στη δική του εκτίμηση, ούτως ώστε να καταλήξει στο ενδεδειγμένο ύψος του προστίμου.
- 68 Κατά συνέπεια, οι λόγοι που προβάλλει η προσφεύγουσα προς στήριξη των αιτημάτων της περί μεταρρυθμίσεως θα εξετασθούν στο πλαίσιο εξέτασεως των αιτημάτων της ακυρώσεως, διότι στην πραγματικότητα εγείρουν αμιγώς ζητήματα νομιμότητας. Εφόσον οι λόγοι αυτοί κριθούν βάσιμοι, με την υπόμνηση ότι δεν είναι σε θέση να επιφέρουν την ολική ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψη 64 ανωτέρω), θα ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της πλήρους δικαιοδοσίας του Γενικού Δικαστηρίου. Ομοίως, εφόσον προκύψει από την εξέταση των λόγων αυτών ότι τυχόν αιτίαση αφορώσα, για παράδειγμα, εκτιμήσεις επιείκειας (βλ., συναφώς, απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1959, *Macchiorlatti Dalmas* κατά Ανωτάτης Αρχής, 1/59, Συλλογή, EU:C:1959:29, σ. 425), δύναται να στηρίξει τα εν λόγω αιτήματα περί μεταρρυθμίσεως, η εν λόγω αιτίαση θα εξετασθεί φυσικά στο πλαίσιο αυτό.

2. Επί των αιτημάτων ακυρώσεως

Επί των αιτημάτων περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως στο σύνολό της

- 69 Προς στήριξη του αιτήματος αυτού η προσφεύγουσα προβάλλει έναν μόνο λόγο, ο οποίος αφορά πλάνη περί το δίκαιο και έλλειψη αιτιολογίας ως προς την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για τη διαπίστωση παραβάσεως διαπραχθείσας στο παρελθόν.
- 70 Προς στήριξη του μοναδικού αυτού λόγου, ο οποίος πάντως επιβάλλεται να διακριθεί σε δύο διαφορετικές αιτιάσεις, καθόσον πρέπει να διακριθεί το ζήτημα της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, το οποίο επιτάσσει την ύπαρξη, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ουσιωδών πραγματικών και νομικών

στοιχείων από τα οποία να μπορεί να διαφανεί, κατά τρόπο σαφή και απαλλαγμένο αιρέσεων, η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που την εκδίδει, από το ζήτημα του βασίμου της αιτιολογίας που προέβαλε το εν λόγω θεσμικό όργανο (αποφάσεις της 2ας Απριλίου 1998, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, C-367/95 P, Συλλογή, EU:C:1998:154, σκέψη 67, και της 16ης Οκτωβρίου 2014, Eurallumina κατά Επιτροπής, T-308/11, EU:T:2014:894, σκέψη 33), η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι απορρέει από το άρθρο 7 του κανονισμού 1/2003 ότι η Επιτροπή, όταν λαμβάνει απόφαση με την οποία διαπιστώνεται η ύπαρξη παραβάσεως διαπραχθείσας στο παρελθόν, οφείλει να αποδεικνύει την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για τη διενέργεια της έρευνάς της και να το αναλύει επαρκώς στην απόφασή της. Η υποχρέωση αποδείξεως και αιτιολογήσεως της υπάρξεως εννόμου συμφέροντος είναι ανεξάρτητη από το ζήτημα αν, με την απόφασή της, η Επιτροπή επιβάλλει ή όχι πρόστιμο.

- 71 Κατά την προσφεύγουσα, η ερμηνεία αυτή του άρθρου 7 του κανονισμού 1/2003 είναι σύμφωνη προς τη νομολογία του Δικαστηρίου, ιδίως προς τις αποφάσεις της 2ας Μαρτίου 1983, GVL κατά Επιτροπής (7/82, Συλλογή, EU:C:1983:52), και της 6ης Οκτωβρίου 2005, Sumitomo Chemical και Sumika Fine Chemicals κατά Επιτροπής (T-22/02 και T-23/02, Συλλογή, EU:T:2005:349). Δικαιολογείται επίσης από την ανάγκη διασφαλίσεως της τηρήσεως των δικονομικών εγγυήσεων που προβλέπουν το άρθρο 6 της Συμβάσεως για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ), η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 72 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, η προσαπτόμενη στην ΤΡ παράβαση έλαβε τέλος στις 22 Οκτωβρίου 2009, ήτοι προ της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, στις 22 Ιουνίου 2011. Ως εκ τούτου, καθόσον με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή ουδόλως απέδειξε το έννομο συμφέρον της να διενεργήσει έρευνα και να διαπιστώσει την ύπαρξη αυτής της παραβάσεως, η εν λόγω απόφαση πάσχει πλάνη περί το δίκαιο και έλλειψη αιτιολογίας και πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της.
- 73 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας και ζητεί να απορριφθεί ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως.
- 74 Συναφώς, καταρχάς ως προς την αιτίαση περί ελλείψεως αιτιολογίας όσον αφορά την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για τη διαπίστωση παραβάσεως διαπραχθείσας στο παρελθόν, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003 ορίζει τα εξής:

«Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως, παράβαση του [άρθρου 101 ΣΛΕΕ] ή [του άρθρου 102 ΣΛΕΕ], δύναται να υποχρεώσει με απόφασή της τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων να θέσουν τέλος στη διαπιστωθείσα παράβαση. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή δύναται να τους επιβάλλει μέτρα συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα, ανάλογα προς τη[ν] [...] παράβαση [...] Εφόσον έχει σχετικό έννομο συμφέρον, η Επιτροπή μπορεί επίσης να διαπιστώνει ότι η παράβαση έχει διαπραχθεί στο παρελθόν.»

- 75 Η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων της προτάσεως κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101 ΣΛΕΕ] και [102 ΣΛΕΕ] και με την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 1017/68, (ΕΟΚ) 2988/74, (ΕΟΚ) 4056/86 και (ΕΟΚ) 3975/87 («κανονισμός εφαρμογής των άρθρων [101 ΣΛΕΕ] και [102 ΣΛΕΕ]») (ΕΕ 2000, C 365 E, σ. 284). Οι σχετικές με το άρθρο 7 αιτιολογικές σκέψεις αναφέρουν ότι με τη διάταξη αυτή διευκρινίζεται ότι «η Επιτροπή νομιμοποιείται να εκδίδει απόφαση για τη διαπίστωση παράβασης όχι μόνο όταν διατάσσει τον τερματισμό της παράβασης ή επιβάλλει πρόστιμο, αλλά και σε σχέση με παρελθούσες παραβάσεις, ακόμη και αν δεν επιβάλλεται πρόστιμο[· σ]ύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η εξουσία της Επιτροπής να εκδίδει αποφάσεις για παραβάσεις σε παρόμοιες περιπτώσεις γίνεται δεκτή μόνο εφόσον η Επιτροπή έχει σχετικό έννομο συμφέρον[· τ]ούτο μπορεί να ισχύει επί παραδείγματι όταν υπάρχει κίνδυνος επανάληψης της παράβασης από τον αποδέκτη της απόφασης ή όταν η συγκεκριμένη υπόθεση δίνει λαβή για νέα ζητήματα η αποσαφήνιση των οποίων εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον».

- 76 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για τη διαπίστωση παραβάσεως όταν, ταυτοχρόνως, η παράβαση αυτή έχει παύσει και η Επιτροπή δεν επιβάλλει πρόστιμο.
- 77 Το εν λόγω συμπέρασμα είναι σύμφωνο προς τη νομολογία του Γενικού Δικαστηρίου την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα στα υπομνήματά της και με την πλέον πρόσφατη νομολογία η οποία, κατ' ουσίαν, αναγνωρίζει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ, αφενός, της υποχρέωσης της Επιτροπής να αποδείξει το έννομο συμφέρον για τη διαπίστωση παραβάσεως και, αφετέρου, της παραγραφής του δικαιώματός της να επιβάλλει πρόστιμα. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η παραγραφή του δικαιώματος της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα δεν επηρεάζει το σιωπηρώς προβλεπόμενο δικαίωμά της περί διαπίστωσης της παραβάσεως. Πάντως, η άσκηση του σιωπηρού αυτού δικαιώματος εκδόσεως αποφάσεως διαπιστώνουσας παράβαση μετά την πάροδο της προθεσμίας παραγραφής εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή αποδεικνύει την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος να προβεί στη διαπίστωση αυτή (αποφάσεις της 16ης Νοεμβρίου 2006, *Peróxidos Orgánicos* κατά Επιτροπής, T-120/04, Συλλογή, EU:T:2006:350, σκέψη 18, και της 6ης Φεβρουαρίου 2014, *Elf Aquitaine* κατά Επιτροπής, T-40/10, EU:T:2014:61, σκέψεις 282 και 284 έως 287).
- 78 Επομένως, η υποστηριζόμενη από την προσφεύγουσα ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003, κατά την οποία η Επιτροπή οφείλει να αποδείξει την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για τη διαπίστωση παραβάσεως διαπραχθείσας στο παρελθόν, παρά το ότι τιμωρεί την παράβαση αυτή επιβάλλοντας πρόστιμο, είναι εσφαλμένη. Καθόσον το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν υπείχε, ως προς το σημείο αυτό, υποχρέωση αιτιολογήσεως, η πρώτη αιτίαση του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 79 Εν συνεχεία, στον βαθμό που, εν προκειμένω, γίνεται δεκτό ότι το δικαίωμα της Επιτροπής περί επιβολής προστίμων δεν είχε παραγραφεί και η Επιτροπή είχε αποφασίσει να επιβάλει πρόστιμο στην TP, εσφαλμένως η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή πλάνη περί το δίκαιο για τον λόγο ότι δεν απέδειξε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για τη διαπίστωση παραβάσεως διαπραχθείσας στο παρελθόν. Επομένως, και η δεύτερη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 80 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να απορριφθεί ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως ως αβάσιμος και, ως εκ τούτου, να απορριφθεί το αίτημα για ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως στο σύνολό της.

Επί των αιτημάτων περί μερικής ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως

- 81 Με το δικόγραφο της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει προς στήριξη αυτού του αιτήματος για μερική ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως δύο λόγους ακυρώσεως. Επιβάλλεται να προστεθούν στο σημείο αυτό οι δύο λόγοι ακυρώσεως που εσφαλμένως προβάλλονται στο πλαίσιο των αιτημάτων περί μεταρρυθμίσεως, εξαιρουμένων των στοιχείων εκείνων που εμπίπτουν στους συγκεκριμένους λόγους τα οποία αφορούν ειδικώς την πλήρη δικαιοδοσία.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

- 82 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ και του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, από τις συνδυασμένες διατάξεις αυτών των δύο άρθρων απορρέει ότι πρόστιμο μπορεί να επιβληθεί μόνον από «ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει συσταθεί νομίμως», το οποίο πληροί όλες τις τυπικές εγγυήσεις που προβλέπει το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ. Επομένως, η Επιτροπή όχι μόνο δεν αποτελεί δικαστήριο, αλλά επιπλέον διαθέτει ταυτοχρόνως εξουσίες διώξεως και λήψεως αποφάσεως. Τα πρόστιμα που επιβάλλει, τα οποία εξάλλου έχουν προδήλως «ποινικό» χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 6 της

ΕΣΔΑ, δεν επιβάλλονται, επομένως, από όργανο πραγματικά ανεξάρτητο από τη διοίκηση και παραβιάζουν, με τον τρόπο αυτό, την αρχή της αμεροληψίας που κατοχυρώνεται με τις προαναφερθείσες διατάξεις.

- 83 Απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου η οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας και αφορούσε τις συνέπειες που άρμοζε να αντληθούν βάσει του λόγου αυτού από τις αποφάσεις της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Χαλκόρ κατά Επιτροπής (C-386/10 P, Συλλογή, EU:C:2011:815, σκέψεις 62, 63 και 81), και της 18ης Ιουλίου 2013, Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-501/11 P, Συλλογή, EU:C:2013:522, σκέψεις 33 έως 38), η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από τον λόγο αυτό, όπερ σημειώθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως. Η προσφεύγουσα ζήτησε, παρά ταύτα, από το Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει στο σημείο αυτό την πλήρη δικαιοδοσία του, σύμφωνα με τις αρχές που καθιέρωσε η προπαρατεθείσα νομολογία, και ως εκ τούτου να λάβει υπόψη τόσο το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ όσο και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων κατά την εξέταση των επιχειρημάτων που προβάλλονται προς στήριξη του αιτήματος μεταρρυθμίσεως του ποσού του προστίμου.
- 84 Επομένως, επιβάλλεται, στο πλαίσιο των αιτημάτων ακυρώσεως, η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από τον πρώτο λόγο ακυρώσεως και ότι, κατά συνέπεια, παρέλκει η εξέτασή του από το Γενικό Δικαστήριο.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

- 85 Ο δεύτερος λόγος αφορά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας της προσφεύγουσας. Με τον λόγο αυτό, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως προσβάλλει το δικαίωμά της ακροάσεως και τα δικαιώματά της άμυνας, τα οποία κατοχυρώνονται με τα άρθρα 41 και 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και το άρθρο 27 του κανονισμού 1/2003, καθώς και με τα άρθρα 10 και 15 του κανονισμού 773/2004.
- 86 Κατά την προσφεύγουσα, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη, η νομολογία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με το αναγκαίο περιεχόμενο της ανακοινώσεως αιτιάσεων είναι πλέον παρωχημένη. Επομένως, από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, η Επιτροπή οφείλει να παραθέτει στην ανακοίνωση αιτιάσεων τόσο τα πραγματικά και νομικά στοιχεία τα οποία είναι αναγκαία για την απόδειξη της παραβάσεως όσο και τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία για τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου. Όσον αφορά τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου, η Επιτροπή οφείλει να εκθέσει στην ανακοίνωση αιτιάσεων όχι μόνον τα βασικά στοιχεία που απαιτούνται για τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου, αλλά και τα στοιχεία τα οποία λαμβάνει υπόψη για τις προσαρμογές του βασικού ποσού, ήτοι τα πραγματικά περιστατικά τα οποία δύναται να αποτελέσουν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις. Ομοίως, το τελικό ποσό του προστίμου που δύναται να επιβληθεί στην οικεία επιχείρηση πρέπει, κατά την προσφεύγουσα, να αναφέρεται στην ανακοίνωση αιτιάσεων. Η δυνατότητα της προσφεύγουσας να αμφισβητήσει το τελικό ποσό του προστίμου ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δεν επαρκούσε ώστε να διασφαλίσει την τήρηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τα άρθρα 41 και 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
- 87 Εν προκειμένω, η Επιτροπή παρέβη τις παρατιθέμενες στη σκέψη 85 ανωτέρω διατάξεις, παραλείποντας να αναφέρει στην ανακοίνωση αιτιάσεων, όπως επίσης και στην επιστολή των πραγματικών περιστατικών την οποία απηύθυνε στην προσφεύγουσα, τα στοιχεία που προτίθετο να λάβει υπόψη ως ελαφρυντικές περιστάσεις. Ειδικότερα, και παρά τη σχετική επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας κατά τη διοικητική διαδικασία, η Επιτροπή ουδόλως ανέλυσε στα έγγραφά της τις συνέπειες της συναφθείσας συμφωνίας μεταξύ της προσφεύγουσας και του UKΕ όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως ή το ύψος του προστίμου.

- 88 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας και ζητεί να απορριφθεί ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως.
- 89 Επισημαίνεται προκαταρκτικώς ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν προέβη σε προσαρμογές του ποσού του προστίμου. Στις αιτιολογικές σκέψεις 913 έως 916 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή απέρριψε τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα κατά τη διοικητική διαδικασία αναφορικά με την ύπαρξη ελαφρυντικών περιστάσεων.
- 90 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, εφόσον η Επιτροπή αναφέρει ρητώς, στην ανακοίνωση αιτιάσεων, ότι πρόκειται να εξετάσει αν πρέπει να επιβάλει πρόστιμα στις οικείες επιχειρήσεις και εφόσον αναφέρει τα κύρια πραγματικά και νομικά στοιχεία που μπορούν να επισύρουν πρόστιμο, όπως είναι η σοβαρότητα και η διάρκεια της υποτιθεμένης παραβάσεως και το γεγονός ότι αυτή διεπράχθη εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, τότε θεωρείται ότι έχει συμμορφωθεί προς την υποχρέωση σεβασμού του δικαιώματος ακροάσεως των επιχειρήσεων. Η Επιτροπή, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, παρέχει στις επιχειρήσεις τα αναγκαία στοιχεία για να αμυνθούν όχι μόνον έναντι της διαπιστώσεως της παραβάσεως, αλλά και έναντι της επιβολής προστίμου (βλ. απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2005, *Groupe Danone κατά Επιτροπής*, T-38/02, Συλλογή, EU:T:2005:367, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 91 Επίσης, κατά πάγια νομολογία, τα δικαιώματα άμυνας των οικείων επιχειρήσεων διασφαλίζονται ενώπιον της Επιτροπής, όσον αφορά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, με τη δυνατότητα που έχουν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ως προς τη διάρκεια, τη σοβαρότητα και τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της παραβάσεως. Εξάλλου, οι επιχειρήσεις απολαύουν πρόσθετης εγγυήσεως όσον αφορά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο αποφαινεται κατά πλήρη δικαιοδοσία και μπορεί επομένως να άρει ή να μειώσει το πρόστιμο, δυνάμει του άρθρου 31 του κανονισμού 1/2003. Ο δικαστής της Ένωσης συνήγαγε εξ αυτών ότι η Επιτροπή μπορούσε να περιοριστεί στο να επισημάνει, χωρίς να παράσχει περισσότερες διευκρινίσεις, εντός της ανακοινώσεως αιτιάσεων, ότι θα ελάμβανε υπόψη τον ατομικό ρόλο κάθε επιχειρήσεως στις επίμαχες συμφωνίες και ότι το ύψος του προστίμου θα αντανάκλασε τις ενδεχόμενες επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις, καθόσον οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων εκθέτουν λεπτομερώς τις περιστάσεις που μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοιες (βλ. απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, *Koninklijke Wegenbouw Stevin κατά Επιτροπής*, T-357/06, Συλλογή, EU:T:2012:488, σκέψη 217 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 92 Τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει να εξετασθούν υπό το πρίσμα των αρχών που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 90 και 91 ανωτέρω.
- 93 Προ της εξετάσεως αυτής επιβάλλεται επίσης να διευκρινισθεί, κατά πρώτον, ότι τα διδάγματα της αποφάσεως *Koninklijke Wegenbouw Stevin* κατά Επιτροπής (σκέψη 91 ανωτέρω, EU:T:2012:488) έχουν εφαρμογή τόσο ως προς τις επιβαρυντικές όσο και ως προς τις ελαφρυντικές περιστάσεις. Συγκεκριμένα, ο κανόνας που έθεσε κατά τον τρόπο αυτό το Γενικό Δικαστήριο υποχρεώνει την Επιτροπή να αναφέρει, στην ανακοίνωση αιτιάσεων, ότι θα λάβει υπόψη παράγοντες οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν το τελικό ποσό του προστίμου, υποχρέωση που περιλαμβάνει τις ελαφρυντικές, όπως και τις επιβαρυντικές, περιστάσεις.
- 94 Κατά δεύτερον, διευκρινίζεται ότι, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, οι μνημονευόμενες στις σκέψεις 90 και 91 ανωτέρω αρχές δεν επηρεάστηκαν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας ούτε από τις δηλώσεις της Επιτροπής στην ανακοίνωσή της σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για τη διεξαγωγή των διαδικασιών που αφορούν τα άρθρα 101 [ΣΛΕΕ] και 102 [...] ΣΛΕΕ (ΕΕ 2011, C 308, σ. 6).
- 95 Ειδικότερα, αφενός, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, εκδοθείσα στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, η οποία περιλαμβάνει τη συμπερίληψη του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στο

πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης, δεν τροποποίησε επί της ουσίας το περιεχόμενο του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, όπως απορρέει ιδίως από το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και όπως αναγνωρίστηκε στο επίπεδο της Ένωσης ως γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 3ης Μαΐου 2012, Legris Industries κατά Επιτροπής, C-289/11 P, EU:C:2012:270, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Οι εκτιμήσεις αυτές δύναται να επεκταθούν στο δικαίωμα ακροάσεως και, γενικότερα, στα προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα δικαιώματα άμυνας στο σύνολό τους, καθόσον τα εν λόγω δικαιώματα συμβάλλουν στη διασφάλιση της διεξαγωγής δίκαιης δίκης.

- 96 Αφετέρου, όσον αφορά την ανακοίνωση σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές, η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 94 ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, λαμβανομένης υπόψη της δημοσιεύσεώς της στις 20 Οκτωβρίου 2011, ήτοι αρκετούς μήνες μετά την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης, η ανακοίνωση αυτή δεν τυγχάνει εφαρμογής εν προκειμένω σύμφωνα με το σημείο 6 αυτής (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 17ης Μαΐου 2011, Elf Aquitaine κατά Επιτροπής, T-299/08, Συλλογή, EU:T:2011:217, σκέψη 148).
- 97 Όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων που απορρέουν από τη προμνησθείσα στις σκέψεις 90 και 91 νομολογία, επισημαίνεται εν προκειμένω, πρώτον, ότι, στο σημείο 522 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, η Επιτροπή εξέφρασε την πρόθεσή της να επιβάλει πρόστιμο στην TP για ορισμένη κατάχρηση, αυτή της αρνήσεως παροχής υπηρεσιών. Στα επόμενα σημεία του εν λόγω εγγράφου, η Επιτροπή επισήμανε ότι εκτιμούσε ότι η προσαφθείσα στην TP κατάχρηση είχε διαπραχθεί εκ προθέσεως ή εξ αμελείας και ότι η οικεία επιχείρηση είχε επίγνωση ότι η συμπεριφορά της μπορούσε να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά. Δεύτερον, η Επιτροπή επισήμανε στο σημείο 524 της ανακοινώσεως αιτιάσεων ότι, κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, επρόκειτο να λάβει υπόψη όλες τις κρίσιμες εν προκειμένω περιστάσεις, ιδίως τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως, και ότι επρόκειτο να εφαρμόσει τους κανόνες των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006. Όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως, η Επιτροπή διευκρίνισε, στο σημείο 528 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, ότι επρόκειτο να λάβει υπόψη τη φύση της, τον πραγματικό αντίκτυπό της στην αγορά, εφόσον ήταν δυνατό να εκτιμηθεί, και την έκταση της επηρεαζόμενης γεωγραφικής αγοράς. Όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως, η Επιτροπή επισήμανε, στο σημείο 529 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, ότι η παράβαση είχε ξεκινήσει το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2005 και ότι δεν είχε ακόμη λήξει. Τρίτον, η Επιτροπή ανέφερε, στο σημείο 525 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, ότι το ποσό του προστίμου ήταν δυνατό να επηρεασθεί από την τυχόν συνεκτίμηση επιβαρυντικών ή ελαφρυντικών περιστάσεων, οι οποίες εκτίθενται στις παραγράφους 28 και 29 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών.
- 98 Εξάλλου, από την επιστολή των πραγματικών περιστατικών, όπου καταγράφεται η αλληλογραφία μεταξύ της Επιτροπής και της TP και η οποία απευθύνθηκε στην οικεία επιχείρηση κατόπιν ακροάσεώς της, προκύπτει ότι η Επιτροπή παρείχε διευκρινίσεις ως προς την αξία των πωλήσεων, υπό την έννοια της παραγράφου 13 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006, την οποία προτίθετο να λάβει υπόψη για τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου.
- 99 Από τα στοιχεία που μνημονεύονται στις σκέψεις 97 και 98 ανωτέρω δύναται να συναχθεί ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή σεβάσθηκε τις νομολογιακές αρχές που εκτίθενται στις σκέψεις 90 και 91 ανωτέρω. Η επιχειρηματολογία που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν μπορεί να κλονίσει το συμπέρασμα αυτό.
- 100 Συγκεκριμένα, πρώτον, από την παρατιθέμενη στις σκέψεις 90 και 91 ανωτέρω νομολογία απορρέει ότι, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν όφειλε να προσδιορίσει το συνολικό ποσό του προστίμου στην ανακοίνωση αιτιάσεων.
- 101 Δεύτερον, επιβάλλεται να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας κατά το οποίο η Επιτροπή όφειλε να αναλύσει, στο σχετικό με τις κυρώσεις τμήμα της ανακοινώσεως αιτιάσεων, τον αντίκτυπο της συμφωνίας με τον UKΕ ως προς τη σοβαρότητα της παραβάσεως ή το ύψος του προστίμου.

- 102 Πράγματι, αφενός, από τη δικογραφία προκύπτει ότι το ζήτημα σχετικά με τη συνεκτίμηση της συμφωνίας με τον UKΕ κατά τον υπολογισμό του προστίμου ανακινήθηκε από την ΤΡ σε προχωρημένο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, μετά την αποστολή της ανακοινώσεως αιτιάσεων. Κατά πρώτον, στα σημεία 912 έως 1009 της απαντήσεως στην ανακοίνωση αιτιάσεων, η ΤΡ προέβαλε το επιχείρημα ότι, δεδομένων των δεσμεύσεων που είχε αναλάβει δυνάμει της συμφωνίας με τον UKΕ, η Επιτροπή όφειλε να αναγνωρίσει ότι η σύναψη της συμφωνίας αυτής είχε σηματοδοτήσει τη λήξη της παραβάσεως. Η Επιτροπή προσχώρησε στην άποψη αυτή με την επιστολή των πραγματικών περιστατικών (σημείο 27). Κατά δεύτερον, στα σημεία 483 και 484 του εγγράφου της 7ης Μαρτίου 2011, που απεστάλη σε απάντηση της επιστολής των πραγματικών περιστατικών, η ΤΡ προέβαλε το επιχείρημα ότι η συμφωνία με τον UKΕ μπορούσε να είχε ληφθεί υπόψη ως ελαφρυντική περίπτωση. Η ΤΡ επιβεβαίωσε το επιχείρημα αυτό με το από 6 Ιουνίου 2011 έγγραφό της, το οποίο απέστειλε αυτοβούλως, όπου εξέθεσε τις απόψεις της ως προς το κατά πόσον έπρεπε να επιβληθεί εν προκειμένω πρόστιμο.
- 103 Αφετέρου, η Επιτροπή απάντησε σε όλα αυτά τα προβληθέντα μετά την αποστολή της ανακοινώσεως αιτιάσεων επιχειρήματα στις αιτιολογικές σκέψεις 913 έως 916 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Χωρίς να προδικάζεται το βάσιμο της απαντήσεως της Επιτροπής, όπερ αποτελεί αντικείμενο εξετάσεως στο πλαίσιο του λόγου ακυρώσεως σχετικά με τη μη συνεκτίμηση ελαφρυντικών περιστάσεων, επισημαίνεται ότι αυτό καθεαυτό το γεγονός ότι η Επιτροπή, στην προσβαλλόμενη απόφαση, έλαβε θέση επί των επιχειρημάτων αυτών, τα οποία προβλήθηκαν μετά την αποστολή της ανακοινώσεως αιτιάσεων, ουδόλως συνιστά προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως ή των δικαιωμάτων άμυνας της ΤΡ.
- 104 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
- Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως
- 105 Ο τρίτος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο και πλάνη εκτιμήσεως ως προς τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου, αφορά κυρίως την παράβαση των παραγράφων 20 έως 22 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006.
- 106 Υπογραμμίζοντας σε κάθε περίπτωση ότι δεν αμφισβητεί την ύπαρξη της παραβάσεως που προσάπτεται στην ΤΡ, η προσφεύγουσα ζητεί κατ' ουσίαν από το Γενικό Δικαστήριο να επανεξετάσει το καθορισθέν με την προσβαλλόμενη απόφαση ποσό του προστίμου με γνώμονα την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνοντας υπόψη ότι η σοβαρότητα της παραβάσεως αυτής δεν δικαιολογούσε το ότι η Επιτροπή έλαβε ως αφετηρία, κατά τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου, το 10 % της αξίας των πωλήσεων, υπό την έννοια της παραγράφου 13 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006. Τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με τον δυσανάλογο, κι επομένως απρόσφορο και άδικο, χαρακτήρα του εν λόγω ποσού θα εξετασθούν στο πλαίσιο των αιτημάτων περί μεταρρυθμίσεως.
- 107 Ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως διαρθρώνεται σε δύο σκέλη με τα οποία η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή, αφενός, ότι δεν συνεκτίμησε δεόντως το γεγονός ότι η παράβαση περιλάμβανε πρακτικές διαφορετικής διάρκειας και εντάσεως και, αφετέρου, ότι εκτίμησε εσφαλμένως τον αντίκτυπο της συμπεριφοράς της ΤΡ στην οικεία αγορά.
- 108 Πριν από την εξέταση των δύο αυτών σκελών, υπενθυμίζεται καταρχάς ότι, κατά το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η αυστηρότητα της ποινής δεν πρέπει να είναι δυσανάλογη προς το αδίκημα.
- 109 Στο πλαίσιο των διαδικασιών που κινεί η Επιτροπή για την κύρωση παραβάσεων των κανόνων του ανταγωνισμού, η αρχή της αναλογικότητας συνεπάγεται ότι η Επιτροπή οφείλει να καθορίζει το πρόστιμο κατ' αναλογίαν προς τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για να εκτιμηθεί η σοβαρότητα

της παραβάσεως και ότι οφείλει, επ' αυτού, να εφαρμόζει τα εν λόγω στοιχεία κατά τρόπο συνεπή και αντικειμενικώς δικαιολογημένο (αποφάσεις *Telefónica* και *Telefónica de España* κατά Επιτροπής, σκέψη 67 ανωτέρω, EU:C:2014:2062, σκέψη 196, και της 5ης Οκτωβρίου 2011, *Transcatab* κατά Επιτροπής, T-39/06, Συλλογή, EU:T:2011:562, σκέψη 189).

- 110 Ακολουθώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 ορίζει ότι, για τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, πέραν της σοβαρότητας της παραβάσεως, και η διάρκειά της.
- 111 Όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως, δεν υφίσταται δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος με τα κριτήρια που πρέπει υποχρεωτικώς να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμησή της. Παρά ταύτα από τη νομολογία απορρέει ότι, μεταξύ των στοιχείων που προσφέρονται για την εκτίμηση της σοβαρότητας περιλαμβάνονται, πέραν των ειδικών περιστάσεων της υποθέσεως, του πλαισίου της και του αποτρεπτικού χαρακτήρα των προστίμων, η συμπεριφορά της οικείας επιχείρησης, η λειτουργία της κατά τον καθορισμό της επίμαχης πρακτικής, το όφελος που άντλησε από την πρακτική αυτή, το μέγεθός της και η αξία των οικείων εμπορευμάτων, καθώς και ο κίνδυνος που αντιπροσωπεύουν παραβάσεις τέτοιου είδους για τους σκοπούς της Ένωσης (απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2010, *Deutsche Telekom* κατά Επιτροπής, C-280/08 P, Συλλογή, EU:C:2010:603, σκέψεις 273 και 274· βλ., επίσης, απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, *KME Germany* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-272/09 P, Συλλογή, EU:C:2011:810, σκέψη 96 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 112 Το ύψος του προστίμου πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη αντικειμενικά στοιχεία όπως το περιεχόμενο και η διάρκεια των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορών, ο αριθμός και η έντασή τους, η έκταση της επηρεασθείσας αγοράς και η επιδείνωση που υπέστη η δημόσια οικονομική τάξη, καθώς και το μερίδιο της αγοράς που κατέχουν οι υπεύθυνες επιχειρήσεις και η τυχόν καθ' υποτροπή υιοθέτηση τέτοιων συμπεριφορών (βλ. απόφαση *KME Germany* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 111 ανωτέρω, EU:C:2011:810, σκέψη 97 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 113 Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του 2006, επί των οποίων η Επιτροπή στηρίχθηκε για να υπολογίσει εν προκειμένω το πρόστιμο, η σοβαρότητα της παραβάσεως λαμβάνεται υπόψη από την Επιτροπή κατά το πρώτο στάδιο υπολογισμού του προστίμου, ήτοι κατά τον καθορισμό του βασικού ποσού αυτού. Ειδικότερα, δυνάμει της παραγράφου 19 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006, το βασικό ποσό του προστίμου συνδέεται με ορισμένο ποσοστό επί της αξίας των πωλήσεων, το οποίο καθορίζεται σε συνάρτηση με τον βαθμό σοβαρότητας της παραβάσεως, πολλαπλασιασμένο με τον αριθμό των ετών της παραβάσεως. Κατά την παράγραφο 20 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006, η εκτίμηση της σοβαρότητας εκ μέρους της Επιτροπής γίνεται κατά περίπτωση για κάθε είδος παραβάσεως, αφού ληφθούν υπόψη όλες οι κρίσιμες περιστάσεις της υποθέσεως. Κατά τις παραγράφους 21 και 22 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών, το ποσοστό επί της αξίας των πωλήσεων που λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή μπορεί να ανέλθει έως το 30 % της αξίας αυτής και, προκειμένου να αποφασιστεί εάν το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων σε συγκεκριμένη περίπτωση θα οριστεί σε χαμηλό ή υψηλό επίπεδο εντός της κλίμακας αυτής, η Επιτροπή συνεκτιμά διάφορους παράγοντες, όπως το είδος της παραβάσεως, το συνολικό μερίδιο αγοράς όλων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, τη γεωγραφική έκταση της παραβάσεως και το εάν η παράνομη συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη ή όχι.
- 114 Τέλος, όσον αφορά τον ρόλο του δικαστή της Ένωσης στο πλαίσιο του ελέγχου του ύψους του προστίμου, υπενθυμίζεται ότι σε αυτόν απόκειται να προβαίνει στον έλεγχο της νομιμότητας της επίδικης αποφάσεως βάσει των στοιχείων που προσκομίζει ο προσφεύγων προς στήριξη των λόγων που προβάλλει. Στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, ο δικαστής δεν μπορεί να στηρίζεται στο περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει η Επιτροπή, ούτε όσον αφορά την επιλογή των συνεκτιμώμενων στοιχείων κατά την εφαρμογή των κριτηρίων που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές ούτε όσον αφορά την αξιολόγηση των στοιχείων αυτών, προκειμένου να αρνηθεί τη διενέργεια διεξοδικού ελέγχου των νομικών και των πραγματικών ζητημάτων (απόφαση *KME Germany* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 111 ανωτέρω, EU:C:2011:810, σκέψη 102).

- 115 Ο έλεγχος που καθιερώνουν οι Συνθήκες, εντός του πλαισίου που περιγράφει η παρατιθέμενη στις ανωτέρω σκέψεις 65 έως 67 και 114 νομολογία, ο οποίος συνεπάγεται ότι ο δικαστής της Ένωσης ελέγχει τόσο τα νομικά όσο και τα πραγματικά ζητήματα και ότι έχει εξουσία να εκτιμά τα αποδεικτικά στοιχεία, να ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση και να τροποποιεί το ποσό των προστίμων, είναι, αντιθέτως προς τα αρχικώς προβληθέντα από την προσφεύγουσα, σύμφωνος προς τις επιταγές της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας κατά το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (βλ., συναφώς, απόφαση Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 83 ανωτέρω, EU:C:2013:522, σκέψη 38 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 116 Υπό το πρίσμα αυτών των αρχών πρέπει να εξετασθούν τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως.
- Επί του πρώτου σκέλους, το οποίο αφορά τη μη συνεκτίμηση του γεγονότος ότι η διάρκεια των διαφόρων συστατικών στοιχείων της παραβάσεως και η ένταση εκάστου εξ αυτών εμφάνιζαν συν τω χρόνω διακυμάνσεις
- 117 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αρνούμενη να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η διάρκεια των διαφόρων συστατικών στοιχείων της παραβάσεως που διέπραξε η TP και η ένταση αυτής εμφάνιζαν συν τω χρόνω διακυμάνσεις, με το σκεπτικό ότι η καταχρηστική συμπεριφορά ήταν δυνατό να παρατηρηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της παραβάσεως. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αγνόησε μια κρίσιμη παράμετρο για τον καθορισμό προστίμου ανάλογου προς τη σοβαρότητα της παραβάσεως, ήτοι το γεγονός ότι καμία από τις συμπεριφορές που θεωρήθηκαν συστατικά στοιχεία της παραβάσεως δεν διήρκεσε τέσσερα έτη και δύο μήνες.
- 118 Η προσφεύγουσα στηρίζει τις διαπιστώσεις αυτές με πλήθος επιχειρημάτων με τα οποία επιδιώκει κατ' ουσίαν να καθοριστεί η ακριβής διάρκεια ορισμένων συμπεριφορών που υιοθέτησε η TP, οι οποίες, από κοινού, συνιστούν την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως από την TP. Υποστηρίζει ότι, λαμβανομένων υπόψη των σωρευτικών συνεπειών των σφαλμάτων στα οποία υπέπεσε η Επιτροπή κατά τον υπολογισμό της διάρκειας των συμπεριφορών αυτών, η εν λόγω κατάχρηση δεν διαφαίνεται ότι είναι τόσο σοβαρή ώστε να καθορίσει η Επιτροπή σε 10 % το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων που συνιστά την αφετηρία για τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου. Η προσφεύγουσα ζητεί, επομένως, από το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει το επιβληθέν στην TP πρόστιμο.
- 119 Τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας αφορούν τέσσερα από τα πέντε συστατικά στοιχεία της καταχρήσεως της δεσπόζουσας θέσεως που προσάπτεται στην TP (βλ. σκέψη 28 ανωτέρω).
- 120 Πρώτον, όσον αφορά την πρόταση μη εύλογων όρων στους ΕΦΕ εντός των συμφωνιών για την πρόσβαση BSA και LLU στο δίκτυο της TP, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο διαπιστώνοντας ότι το στοιχείο αυτό της καταχρήσεως διήρκεσε από τις 3 Αυγούστου 2005 έως τις 22 Οκτωβρίου 2009. Ειδικότερα, όσον αφορά, αφενός, τα υποδείγματα συμβάσεων για την πρόσβαση BSA, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η έκδοση αριθ. 1 του υποδείγματος συμβάσεως της TP, που τέθηκε σε ισχύ στις 22 Δεκεμβρίου 2008, τηρούσε τους όρους της προσφοράς αναφοράς για την πρόσβαση BSA. Αφετέρου, όσον αφορά την πρόσβαση LLU, η έκδοση αριθ. 1 του υποδείγματος συμβάσεως της TP, που τέθηκε σε ισχύ στις 17 Φεβρουαρίου 2009, τηρούσε τους όρους της προσφοράς αναφοράς για την πρόσβαση LLU. Ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να προσαφθεί στην TP ότι με τις εν λόγω συμφωνίες επέβαλε στους ΕΦΕ επιζήμιες ρήτρες για το χρονικό διάστημα μετά, αντιστοίχως, τις 22 Δεκεμβρίου 2008, όσον αφορά την πρόσβαση BSA, και τις 17 Φεβρουαρίου 2009, όσον αφορά την πρόσβαση LLU. Επίσης, πλείονες όροι των υποδειγμάτων συμβάσεων της TP που ήταν επιζήμιες για τους ΕΦΕ είχαν εφαρμοστεί για πολύ συντομότερα διαστήματα.

- 121 Δεύτερον, όσον αφορά τον περιορισμό της φυσικής προσβάσεως στο δίκτυο της ΤΡ, η προσφεύγουσα υποστηρίζει καταρχάς ότι η πρακτική της απορρίψεως των αιτημάτων προσβάσεως των ΕΦΕ για τυπικούς και τεχνικούς λόγους υποχώρησε κατά το διάστημα μεταξύ 2007 και 2009. Ακολούθως, η επισημάνση ότι η ΤΡ είχε υπερεκτιμήσει τις απαιτούμενες από τους ΕΦΕ επενδύσεις ήταν υπερβολική και αφορούσε μια μεμονωμένη περίπτωση. Επίσης, όσον αφορά τη συμπεριφορά η οποία συνίστατο στην άρνηση καλωδιακής προσβάσεως στις εγκαταστάσεις της ΤΡ, επρόκειτο αποκλειστικώς για συμβάντα τα οποία έλαβαν χώρα το 2007. Τέλος, όσον αφορά την πρακτική των καθυστερήσεων κατά τη διεκπεραίωση των αιτημάτων που υπέβαλαν οι ΕΦΕ για κατασκευή ή τροποποίηση δικτύων προσβάσεως στις υπηρεσίες (στο εξής, τα δίκτυα αυτά: ΝΑΣ), η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα παραδείγματα που παρέθεσε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι ιδιαίτερα πειστικά, καθόσον οι καθυστερήσεις αυτές εξαρτώνταν από παράγοντες ανεξάρτητους της βουλήσεως της ΤΡ, και ότι η Επιτροπή δεν παραθέτει ούτε ένα παράδειγμα τέτοιας συμπεριφοράς η οποία να έλαβε χώρα μετά τον Ιούλιο του 2008.
- 122 Τρίτον, όσον αφορά τον περιορισμό της προσβάσεως στις γραμμές συνδρομητών, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η πρακτική αυτή διήρκεσε μικρότερο διάστημα από το συνολικό διάστημα της παραβάσεως που δέχθηκε η Επιτροπή. Η άρνηση παροχής υπηρεσιών BSA στις μισθωμένες γραμμές χονδρικής [στο πλαίσιο της υπηρεσίας «Wholesale Line Rental» (WLR), όπου οι ΕΦΕ παρείχαν τις υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας] έλαβε τέλος τον Οκτώβριο του 2007 και διήρκεσε μόλις ένα περίπου έτος, καθώς οι καθυστερήσεις στην αποκατάσταση των ελαττωματικών γραμμών σταμάτησαν στις αρχές του 2008 και δεν διήρκεσαν άνω του ενός έτους, ενώ οι καθυστερήσεις στην έγκριση των αιτημάτων προσβάσεως BSA διήρκεσαν μόλις ένα τρίμηνο του έτους 2007 και οι καθυστερήσεις στην έγκριση αιτημάτων προσβάσεως LLU έλαβαν τέλος κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους 2008.
- 123 Τέταρτον, όσον αφορά την άρνηση παροχής στους ΕΦΕ των αξιόπιστων και επακριβών γενικών πληροφοριών που τους ήταν αναγκαίες για τη λήψη πρόσφορων αποφάσεων για την πρόσβαση σε ευρυζωνικά προϊόντα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, ήδη από το 2006, είχε εφαρμόσει σειρά πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της ακρίβειας των πληροφοριών της και για την παροχή προτεραιότητας στις μονάδες τις οποίες οι ΕΦΕ είχαν την πρόθεση να χρησιμοποιήσουν. Όσον αφορά την πρόσβαση BSA, είχε βελτιώσει την πρόσβαση στην ηλεκτρονική της πλατφόρμα, ιδίως από τον Μάρτιο του 2007, και είχε αναλάβει και άλλες πρωτοβουλίες, κατά το έτος 2007, για να διευκολύνει τεχνολογικά την πρόσβαση στις γενικές πληροφορίες. Όσον αφορά την πρόσβαση LLU, διασφάλισε την πρόσβαση στις γενικές πληροφορίες με την αποστολή DVD, κατόπιν αιτήματος των ΕΦΕ. Όσον αφορά το πρόβλημα της μεταδόσεως δεδομένων σε δύσχρηστη ηλεκτρονική μορφή (αρχεία «.pdf»), επρόκειτο για μεμονωμένες περιπτώσεις.
- 124 Συναφώς, λαμβανομένων υπόψη της περιπλοκότητας της παραβάσεως που προσάφθηκε στην ΤΡ και του ιδιαίτερα λεπτομερούς χαρακτήρα των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας, επιβάλλεται, προ της εξετάσεώς τους, να περιγραφεί η παράβαση όπως αυτή προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 125 Η Επιτροπή διαπίστωσε με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η ΤΡ είχε καταστρώσει στρατηγική για τον περιορισμό του ανταγωνισμού καθ' όλα τα στάδια της διαδικασίας προσβάσεως των ΕΦΕ στο δίκτυό της, ήτοι κατά τη διάρκεια της διαπραγματεύσεως των συμφωνιών σχετικά με τους όρους προσβάσεως στο δίκτυο αυτό, κατά το στάδιο συνδέσεως των ΕΦΕ με το δίκτυο αυτό και, τέλος, κατά το στάδιο ενεργοποιήσεως των γραμμών των συνδρομητών. Η στρατηγική αυτή, η οποία εφαρμόσθηκε στην αγορά χονδρικής παροχής ευρυζωνικής προσβάσεως BSA και LLU, αποσκοπούσε στην προστασία των μεριδίων αγοράς της ΤΡ στην κατάντη αγορά, ήτοι στην αγορά λιανικής όπου οι τηλεπικοινωνιακοί φορείς προσφέρουν υπηρεσίες στους δικούς τους τελικούς χρήστες (αιτιολογικές σκέψεις 710 έως 712 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 126 Για να αποδείξει την ύπαρξη της στρατηγικής αυτής, η Επιτροπή στηρίχθηκε, μεταξύ άλλων, στα έγγραφα που κατασχέθηκαν κατά τις επιθεωρήσεις στην έδρα της ΤΡ και στις παρατηρήσεις του UKE επί της απαντήσεως της ΤΡ στην ανακοίνωση αιτιάσεων. Από τα έγγραφα αυτά, τα οποία εξετάσθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 148 έως 155 και 554 έως 556 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκύπτει

ότι μέλη της διοικήσεως της TP ανέπτυξαν σχέδιο με σκοπό να εμποδίσουν την πρόσβαση των ΕΦΕ στο δίκτυο της TP, να καταστήσουν δυσχερή ή και αδύνατη για αυτούς την απόκτηση πληροφοριών σχετικά με τη δομή του εν λόγω δικτύου και να διατηρήσουν με τον τρόπο αυτό, για κατά το δυνατόν μεγαλύτερο διάστημα, την πελατεία λιανικής της TP. Προκύπτει, επίσης, από τα εν λόγω έγγραφα ότι η υλοποίηση αυτής της στρατηγικής εκδηλωνόταν, αφενός, με συμπεριφορές εις βάρος των ΕΦΕ και, αφετέρου, με συμπεριφορές κατά της εθνικής ρυθμιστικής αρχής, όπως με την ηθελημένη άρνηση συνεργασίας με την αρχή αυτή, με τη σημαντική καθυστέρηση στην υποβολή του σχεδίου της προσφοράς αναφοράς BSA, παρά τη σχετική νομική υποχρέωση (βλ. σκέψη 14 ανωτέρω) ή με την άσκηση προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαιοδοτικών οργάνων κατά όλων των αποφάσεων της αρχής αυτής για την εφαρμογή των προσφορών αναφοράς.

127 Η προσβαλλόμενη απόφαση περιγράφει με λεπτομερή τρόπο τις συμπεριφορές που υιοθέτησε η TP προκειμένου να υλοποιήσει τη στρατηγική της. Σε γενικές γραμμές, οι συμπεριφορές αυτές κατηγοριοποιήθηκαν από την Επιτροπή σε πέντε ομάδες οι οποίες συνιστούν τα πέντε συστατικά στοιχεία της καταχρήσεως της δεσπόζουσας θέσεως, ήτοι: πρώτον, η πρόταση στους ΕΦΕ μη εύλογων όρων εντός των συμφωνιών για την πρόσβαση σε προϊόντα BSA και LLU· δεύτερον, η καθυστέρηση της διαπραγματευτικής διαδικασίας των συμφωνιών για την πρόσβαση σε προϊόντα BSA και LLU· τρίτον, ο περιορισμός της φυσικής προσβάσεως στο δίκτυο TP· τέταρτον, ο περιορισμός της προσβάσεως στις γραμμές συνδρομητών και, πέμπτον, η άρνηση παροχής επακριβών και αξιόπιστων γενικών πληροφοριών που ήταν απαραίτητες στους ΕΦΕ ώστε να λάβουν σχετικές με την πρόσβαση αποφάσεις (βλ. σκέψη 28 ανωτέρω).

128 Πρώτον, όσον αφορά την πρόταση μη εύλογων όρων στους ΕΦΕ εντός των συμφωνιών για την πρόσβαση σε προϊόντα BSA και LLU, η Επιτροπή επισήμανε στις αιτιολογικές σκέψεις 165 έως 295 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι, σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, η TP υποχρεούτο να συνάψει με τους ΕΦΕ που της υπέβαλαν αιτήματα προσβάσεως BSA ή LLU στο δίκτυό της σχετικές συμβάσεις υπό όρους οι οποίοι δεν ήταν λιγότερο ευνοϊκοί για τους ΕΦΕ σε σχέση με τους ελάχιστους όρους που καθόριζαν οι προσφορές αναφοράς BSA και LLU (βλ. σκέψεις 11 και 12 ανωτέρω). Παρά την υποχρέωση αυτή, η TP πρότεινε υποδείγματα συμβάσεως οι όροι των οποίων δεν τηρούσαν τις ελάχιστες απαιτήσεις των σχετικών προσφορών αναφοράς. Συναφώς, όσον αφορά τις συμβάσεις για την πρόσβαση BSA, η Επιτροπή επισήμανε 18 είδη συμβατικών όρων επηρεαζόμενων από τις πρακτικές της TP, τους οποίους κατηγοριοποίησε σε τρεις ομάδες: καταρχάς, σε ευνοϊκούς όρους για τους ΕΦΕ οι οποίοι περιλαμβάνονταν μεν στην προσφορά αναφοράς αλλά είχαν καταργηθεί εντός των συμβάσεων που πρότεινε η TP, στη συνέχεια, σε όρους οι οποίοι περιλαμβάνονταν στην προσφορά αναφοράς και είχαν τροποποιηθεί εις βάρος των ΕΦΕ εντός των συμβάσεων που πρότεινε η TP και, τέλος, σε όρους της προσφοράς αναφοράς σχετικούς με τον καθορισμό ορισμένων προθεσμιών, οι οποίοι είχαν τροποποιηθεί εις βάρος των ΕΦΕ εντός των συμβάσεων που πρότεινε η TP. Όσον αφορά τις συμβάσεις για την πρόσβαση LLU, η Επιτροπή επισήμανε δέκα είδη συμβατικών όρων επηρεαζόμενων από τις πρακτικές της TP, τους οποίους ακολούθως κατηγοριοποίησε σε δύο ομάδες, ήτοι, αφενός, σε όρους ευνοϊκούς για τους ΕΦΕ οι οποίοι περιλαμβάνονταν μεν στην προσφορά αναφοράς αλλά είχαν καταργηθεί εντός των συμβάσεων που πρότεινε η TP και, αφετέρου, σε όρους οι οποίοι περιλαμβάνονταν μεν στην προσφορά αναφοράς, αλλά είχαν τροποποιηθεί εις βάρος των ΕΦΕ εντός των συμβάσεων που πρότεινε η TP. Στις αιτιολογικές σκέψεις 714 έως 721 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία συνέλεξε κατά τη διοικητική διαδικασία επιβεβαίωναν τον επαναλαμβανόμενο και διαρκή χαρακτήρα της μη τηρήσεως των όρων που προέβλεπαν οι προσφορές αναφοράς της TP. Επισήμανε ότι, καίτοι οι προσφορές αναφοράς που είχε εκδώσει ο UKE το 2006 για την πρόσβαση LLU και το 2008 για την πρόσβαση BSA, περιείχαν υποδείγματα συμβάσεων που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από την TP, η επιχείρηση αυτή είχε δεχθεί να τα χρησιμοποιήσει μόνον κατόπιν της συνάψεως της συμφωνίας με τον UKE, στις 22 Οκτωβρίου 2009.

129 Δεύτερον, όσον αφορά την καθυστέρηση της διαπραγματευτικής διαδικασίας αναφορικά με τις συμφωνίες για την πρόσβαση σε προϊόντα BSA και LLU, στηριζόμενη σε μαρτυρίες των ΕΦΕ που δραστηριοποιούνταν στην πολωνική αγορά και στις παρατηρήσεις του UKE που συλλέχθηκαν κατά

τη διοικητική διαδικασία, η Επιτροπή επισήμανε διάφορες παρελκυστικές τακτικές εκ μέρους της TP προκειμένου να αποφύγει τη σύναψη συμβάσεων με τους ΕΦΕ εντός εύλογων χρόνων. Καταρχάς, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι στο 70 % των περιπτώσεων η TP δεν είχε τηρήσει τη νόμιμη προθεσμία των 90 ημερολογιακών ημερών εντός της οποίας όφειλε να συνάψει σύμβαση με τους ΕΦΕ για την πρόσβαση στο δίκτυό της και ότι σε πλήθος περιπτώσεων οι καθυστερήσεις αυτές είχαν υπερβεί ακόμη και το ένα ή τα δύο έτη. Η Επιτροπή διαπίστωσε ακολούθως ότι η TP δεν είχε κατ' επανάληψη τηρήσει τη νόμιμη προθεσμία των τριών ημερών για την αποστολή σχεδίου συμβάσεως, υπερβαίνοντάς την, σε πολλές περιπτώσεις, κατά δεκάδες ή και εκατοντάδες ημέρες (αιτιολογικές σκέψεις 300 έως 314 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Περαιτέρω, η Επιτροπή επισήμανε και άλλες παρελκυστικές πρακτικές, όπως το ότι η TP εκπροσωπούνταν τακτικά κατά τις διαπραγματεύσεις από προσωπικό το οποίο δεν ήταν εξουσιοδοτημένο να τη δεσμεύει συμβατικώς (αιτιολογικές σκέψεις 315 έως 322 της προσβαλλομένης αποφάσεως) ή το ότι καθυστερούσε αδικαιολόγητα την υπογραφή των συμβάσεων (αιτιολογικές σκέψεις 323 έως 329 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι αυτές οι παρελκυστικές τακτικές ανάγκασαν αρκετούς ΕΦΕ να ζητήσουν την παρέμβαση της ρυθμιστικής αρχής κατά τη διαπραγματευτική διαδικασία ή, απλώς, να εγκαταλείψουν τα σχέδιά τους για σύνδεση στο δίκτυο της TP (αιτιολογικές σκέψεις 300 και 305 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 130 Τρίτον, όσον αφορά τον περιορισμό της φυσικής προσβάσεως στο δίκτυο της TP, στις αιτιολογικές σκέψεις 375 έως 399 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι, μετά την υπογραφή της συμβάσεως για την πρόσβαση, οι ΕΦΕ υπέβαλαν στην TP αιτήματα προσβάσεως στα NAS, όσον αφορά την πρόσβαση BSA, και, όσον αφορά την πρόσβαση LLU, αιτήματα συνεγκαταστάσεως ή παραγγελίας καλωδίων επικοινωνίας. Η Επιτροπή επεξήγησε ότι οι παραγγελίες των ΕΦΕ υπόκεινταν σε τυπική και τεχνική επαλήθευση, κατόπιν της οποίας η TP γνώριζε στους ΕΦΕ τους τεχνικούς όρους και εκτίμηση του κόστους συνδέσεως. Μετά την αποδοχή των όρων αυτών ο ΕΦΕ μπορούσε να προετοιμάσει, επ' αυτής της βάσεως, τεχνικό σχέδιο υποκείμενο εκ νέου στην έγκριση της TP (αιτιολογική σκέψη 375 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 131 Η Επιτροπή περιέγραψε παραδείγματα αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών της TP τις οποίες εφάρμοσε κατά το εν λόγω στάδιο συνδέσεως στο δίκτυο της TP, στηριζόμενη εν πολλοίς σε μαρτυρίες των ΕΦΕ που δραστηριοποιούνταν στην πολωνική αγορά, σε πρακτικά των ελέγχων που διενήργησε ο UKE και στις αποφάσεις της αρχής αυτής. Καταρχάς, η Επιτροπή επισήμανε συναφώς ότι η TP είχε απορρίψει για τυπικούς ή τεχνικούς λόγους πλήθος αιτημάτων προσβάσεως. Οι απορρίψεις αυτές αφορούσαν το 31 % των αιτημάτων προσβάσεως BSA για τα έτη 2006 έως 2009 και το 44 % των αιτημάτων προσβάσεως LLU κατά την περίοδο 2006 έως 2008, ενώ η κατάσταση βελτιώθηκε το 2009. Όσον αφορά την πρόσβαση LLU, η Επιτροπή ανέφερε επίσης την περίπτωση κατά την οποία, παρά τη θετική τεχνική επαλήθευση, οι ΕΦΕ δεν συνδέονταν με το δίκτυο TP, ιδίως λόγω της υπερεκτιμήσεως εκ μέρους της TP του κόστους συνδέσεως (αιτιολογικές σκέψεις 378 έως 392 και 749 έως 754 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ακολούθως, η Επιτροπή επισήμανε σημαντικές καθυστερήσεις κατά τη διεκπεραίωση των αιτημάτων των ΕΦΕ, τόσο όσον αφορά την κατασκευή ή τροποποίηση των NAS όσο και τη διεκπεραίωση των αιτημάτων προσβάσεως LLU. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες που παραθέτει η Επιτροπή, οι καθυστερήσεις αυτές, από τρεις έως δεκατρείς μήνες ακόμη και στις περιπτώσεις πολύ απλών εργασιών, καθιστούσαν αδύνατο για τους ΕΦΕ τον κανονικό σχεδιασμό επενδύσεων (αιτιολογικές σκέψεις 393 έως 396 και 755 έως 758 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι η PTK, θυγατρική εταιρία της TP δραστηριοποιούμενη στις οικείες αγορές, δεν αντιμετώπισε προβλήματα προσβάσεως στο δίκτυο της μητρικής της εταιρίας παρόμοια με των λοιπών ΕΦΕ. Τούτο επιβεβαίωνε, κατά την Επιτροπή, ότι υπήρχε δυνατότητα να εξασφαλισθεί νωρίτερα η πρόσβαση στο εν λόγω δίκτυο (αιτιολογικές σκέψεις 397 έως 399 και 759 έως 761 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 132 Τέταρτον, όσον αφορά τον περιορισμό της προσβάσεως σε γραμμές συνδρομητών, στις αιτιολογικές σκέψεις 444 έως 510 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι, μετά τη σύνδεση με NAS (πρόσβαση BSA) ή μετά την απόκτηση προσβάσεως σε χώρο συνεγκαταστάσεως ή μετά την εγκατάσταση καλωδίου επικοινωνίας (πρόσβαση LLU), οι ΕΦΕ μπορούσαν, καταρχήν, να αποκτήσουν

δική τους πελατεία. Για τον σκοπό αυτό, έπρεπε να απευθύνουν στην ΤΡ αίτημα για την ενεργοποίηση της γραμμής του συνδρομητή, αίτημα ελεγχόμενο από τυπικής και τεχνικής απόψεως από την ΤΡ (αιτιολογική σκέψη 444 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

133 Η Επιτροπή επισήμανε, στηριζόμενη σε μαρτυρίες των ΕΦΕ, σε έγγραφα κατασχεθέντα κατά τις επιθεωρήσεις και σε πρακτικά ελέγχων που διενήργησε ο UKE, τρία είδη πρακτικών που εφήρμοσε η ΤΡ οι οποίες περιόρισαν την πρόσβαση των ΕΦΕ στους συνδρομητές. Καταρχάς, διαπίστωσε ότι η ΤΡ είχε απορρίψει μεγάλο αριθμό αιτημάτων για την ενεργοποίηση γραμμών για λόγους τυπικούς και τεχνικούς. Μολονότι, κατά τη διάρκεια ορισμένων περιόδων, η κατάσταση παρουσίαζε βελτίωση, οι εν λόγω απορριπτικές αποφάσεις αφορούσαν, συνολικώς, το 30 % έως και το 50 % των αιτημάτων διαφόρων ΕΦΕ, εξαιρουμένης της ΡΤΚ, της θυγατρικής εταιρίας της ΤΡ (αιτιολογικές σκέψεις 448 έως 467 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ακολούθως, η Επιτροπή ανέφερε το πρόβλημα της περιορισμένης διαθεσιμότητας των γραμμών των συνδρομητών η οποία οφειλόταν, αφενός, στην άρνηση της ΤΡ να προσφέρει υπηρεσίες προσβάσεως BSA στις γραμμές WLR και, αφετέρου, στις καθυστερήσεις κατά την αποκατάσταση ελαττωματικών γραμμών. Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε καθυστερήσεις κατά τη διεκπεραίωση αιτημάτων των ΕΦΕ (αιτιολογικές σκέψεις 468 έως 473 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή παρατήρησε ότι τα εμπόδια αυτά ήταν ιδιαίτερα βλαπτικά για τους ΕΦΕ, καθόσον επηρέαζαν τις άμεσες σχέσεις τους με τους τελικούς χρήστες, ιδίως διότι υπονόμευαν τις σχέσεις αυτές και μπορούσαν έτσι να αμαυρώσουν την εικόνα των ΕΦΕ έναντι των πελατών τους. Κατά την Επιτροπή, ο αποκλεισμός της προσβάσεως BSA στις γραμμές WLR επηρέαζε τους ΕΦΕ ιδίως διότι τους εμπόδιζε να προσφέρουν στους ήδη υφιστάμενους πελάτες τους που χρησιμοποιούσαν υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας πρόσθετες υπηρεσίες διαδικτυακής προσβάσεως (αιτιολογική σκέψη 470 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

134 Πέμπτον, όσον αφορά την άρνηση παροχής επακριβών και αξιόπιστων γενικών πληροφοριών που ήταν απαραίτητες στους ΕΦΕ για να λάβουν αποφάσεις σχετικές με την πρόσβαση, η Επιτροπή επισήμανε καταρχάς ότι η ΤΡ έφερε την υποχρέωση να παρέχει τις πληροφορίες αυτές στους ΕΦΕ δυνάμει του εφαρμοστέου ρυθμιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι αυτές οι γενικές πληροφορίες αφορούσαν σειρά τεχνικών θεμάτων του δικτύου της ΤΡ και υπογράμμισε επίσης ότι, σύμφωνα με τους ΕΦΕ, η κατοχή αξιόπιστων και πλήρων γενικών πληροφοριών συνιστούσε αναγκαία προϋπόθεση για την έναρξη και τη συνέχιση της παροχής υπηρεσιών BSA και LLU στους τελικούς χρήστες. Στη συνέχεια, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η άρνηση παροχής πληροφοριών σχετικών με τη διάρθρωση του δικτύου της ΤΡ αποτελούσε ένα από τα κύρια στοιχεία της στρατηγικής της ΤΡ προκειμένου να περιορίσει τον ανταγωνισμό καθ' όλα τα στάδια της διαδικασίας προσβάσεως των ΕΦΕ στο δίκτυό της (βλ. σκέψη 126 ανωτέρω). Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι τα προβλήματα προσβάσεως σε αξιόπιστες και ακριβείς γενικές πληροφορίες ήταν έκδηλα σε κάθε στάδιο της διαδικασίας προσβάσεως στο δίκτυο της ΤΡ. Ανέφερε συναφώς, μεταξύ άλλων, ότι, κατά την πρώτη φάση της περιόδου της παραβάσεως, η ΤΡ δεν περιέλαβε ορισμό των γενικών πληροφοριών στις συμβάσεις που συνήπτε με τους ΕΦΕ και, σε επόμενη φάση, χρησιμοποιούσε στις συμβάσεις της ορισμό ο οποίος δεν αντιστοιχούσε στον περιλαμβανόμενο στην προσφορά αναφοράς (αιτιολογικές σκέψεις 511 έως 516 και υποσημείωση 828 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

135 Η Επιτροπή περιγράφει λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο η ΤΡ είχε εμποδίσει τους ΕΦΕ να αποκτήσουν πρόσβαση σε γενικές πληροφορίες αφορώσες το δίκτυό της. Συναφώς, στηριζόμενη σε πλήθος μαρτυριών των ΕΦΕ και σε έγγραφα κατασχεθέντα κατά τις επιθεωρήσεις, η Επιτροπή επισήμανε καταρχάς ότι η ποιότητα των σχετικών με το δίκτυό της δεδομένων τα οποία διαβίβαζε η ΤΡ στους ΕΦΕ ήταν κακή. Τα δεδομένα αυτά ήταν συχνά ανακριβή και/ή ημιτελή και δεν αντιστοιχούσαν στις προβλέψεις των προσφορών αναφοράς και στις συμβάσεις που είχε συνάψει η ΤΡ με τους ΕΦΕ (αιτιολογικές σκέψεις 517 έως 528 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ακολούθως, η Επιτροπή ανέφερε περιπτώσεις κατά τις οποίες η ΤΡ είχε διαβιβάσει στους ΕΦΕ γενικές πληροφορίες σε μορφή που τις καθιστούσε ακατάλληλες προς χρήση (αιτιολογικές σκέψεις 529 και 530 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή ανέφερε, επίσης, ότι η ΤΡ είχε αθετήσει την υποχρέωσή της, η οποία απέρρεε από τις οικείες προσφορές αναφοράς, να θέσει στη διάθεση των ΕΦΕ ηλεκτρονική πλατφόρμα επιτρέπουσα την πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων με γενικές πληροφορίες

που διασφάλιζαν άλλες λειτουργίες αφορώσες την επικοινωνία μεταξύ των ΕΦΕ και της ΤΡ. Αυτή η πλατφόρμα κατέστη λειτουργική μόλις τον Απρίλιο του 2010 (αιτιολογικές σκέψεις 531 έως 534 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι υπήρχαν τεχνολογικές λύσεις ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε ακριβέστερες και περισσότερο αξιόπιστες γενικές πληροφορίες και ότι η ΡΤΚ, η θυγατρική της ΤΡ, είχε αποκτήσει αυτήν την καλύτερη πρόσβαση (αιτιολογικές σκέψεις 535 έως 541 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 136 Στην αιτιολογική σκέψη 713 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τόνισε ότι οι πρακτικές της ΤΡ, οι οποίες περιγράφονται στις σκέψεις 128 έως 135 ανωτέρω, είχαν σωρευτικές συνέπειες επί των ΕΦΕ, οι οποίοι αντιμετώπισαν δυσκολίες καθ' όλα τα στάδια της διαδικασίας προσβάσεως σε προϊόντα χονδρικής της ΤΡ. Επισήμανε ότι, καίτοι έκαστο των εμποδίων που προέβαλε η ΤΡ, λαμβανόμενο μεμονωμένως, ενδεχομένως να μη θεωρείτο ιδιαίτερα βλαπτικό, εντούτοις τα εμπόδια αυτά από κοινού συνιστούσαν καταχρηστική συμπεριφορά σκοπός της οποίας ήταν να αποκλεισθεί η πρόσβαση των ΕΦΕ στη χονδρική αγορά ευρυζωνικής προσβάσεως. Εν κατακλείδι, η Επιτροπή χαρακτήρισε την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως στην οποία υπέπεσε η προσφεύγουσα ως ενιαία και διαρκή παράβαση (άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 137 Όσον αφορά ειδικότερα το ζήτημα των διακυμάνσεων της διάρκειας και της εντάσεως των συμπεριφορών της ΤΡ, το ζήτημα αυτό εξετάζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 903 και 907 που περιλαμβάνονται στο τμήμα της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με τον καθορισμό του ποσού του προστίμου.
- 138 Συγκεκριμένα, στην αιτιολογική σκέψη 903 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή απάντησε στο επιχείρημα που προέβαλε η ΤΡ κατά τη διοικητική διαδικασία, σύμφωνα με το οποίο, κατά την εκτίμηση της φύσεως της παραβάσεως, έπρεπε να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ορισμένες πρακτικές της ΤΡ είχαν μικρότερη διάρκεια από τη συνολική διάρκεια της παραβάσεως. Το επιχείρημα αυτό στηριζόταν σε σύγκριση της προσαπτόμενης στην ΤΡ παραβάσεως με την παράβαση που είχε αποτελέσει αντικείμενο της αποφάσεως C(2009) 3726 τελικό της Επιτροπής, της 13ης Μαΐου 2009, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 82 [ΕΚ] και του άρθρου 54 της Συμφωνίας ΕΟΧ (υπόθεση COMP/C-3/37.990 – Intel), και, ειδικότερα με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής σύμφωνα με τις οποίες, κατά τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της παραβάσεως που διέπραξε η Intel, έπρεπε να ληφθεί υπόψη το ότι οι καταχρηστικές πρακτικές της επιχειρήσεως αυτής είχαν συγκεντρωθεί στη διάρκεια της περιόδου μεταξύ 2002 έως 2005 και ότι, μετά το 2005 και έως τη λήξη της παραβάσεως τον Δεκέμβριο του 2007, μπόρεσαν να διαπιστωθούν μόλις δύο επιμέρους κρούσματα καταχρήσεως (βλ. αιτιολογική σκέψη 1785 της αποφάσεως Intel). Απαντώντας στο επιχείρημα αυτό στην αιτιολογική σκέψη 903 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι, «στο πλαίσιο αυτό, [έπρεπε] να σημειωθεί ότι, παρά το ότι η ένταση της συμπεριφοράς της ΤΡ [παρουσίαζε] διακυμάνσεις συν τω χρόνω, καταχρηστικές πρακτικές [είχαν] παρατηρηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου της παραβάσεως».
- 139 Στην αιτιολογική σκέψη 907 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δήλωσε ότι, κατά την εξέταση της σοβαρότητας της παραβάσεως, είχε λάβει υπόψη το ότι τα στοιχεία της καταχρηστικής συμπεριφοράς της ΤΡ δεν συνέτρεχαν όλα κατά τον ίδιο χρόνο. Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι τούτο ήταν λογική απόρροια του ότι η διαδικασία αποκτήσεως προσβάσεως σε προϊόντα χονδρικής διαδικτυακής ευρυζωνικής προσβάσεως του ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως εκτεινόταν χρονικώς σε πλείονα διακριτά και διαδοχικά στάδια. Η Επιτροπή συνόψισε τα στάδια αυτά στην υποσημείωση 1258 της προσβαλλομένης αποφάσεως ως εξής: καταρχάς, το στάδιο της διαπραγματεύσεως των συμβάσεων σχετικά με τους όρους προσβάσεως στο δίκτυο, στη συνέχεια, το στάδιο της αποκτήσεως φυσικής προσβάσεως στο δίκτυο και, τέλος, το στάδιο της ενεργοποιήσεως των γραμμών των συνδρομητών και της αποκτήσεως γενικών πληροφοριών. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι, κατ' αυτόν τον τρόπο, ένας ΕΦΕ δεν μπορούσε, για παράδειγμα, να αντιμετωπίσει τα σχετικά με την φυσική πρόσβαση στο δίκτυο της ΤΡ προβλήματα προτού υπογράψει τη σύμβαση σχετικά με τους όρους προσβάσεως στο δίκτυο αυτό. Ομοίως, τα προβλήματα που συναντούσαν οι ΕΦΕ κατά το στάδιο της αποκτήσεως φυσικής προσβάσεως στο δίκτυο της ΤΡ ή κατά το στάδιο της ενεργοποιήσεως των

γραμμών των συνδρομητών άρχιζαν μόνο μετά το πέρας μακρών διαπραγματεύσεων των συμβάσεων σχετικά τους όρους προσβάσεως. Επίσης, τόσο πριν όσο και μετά την υπογραφή των συμβάσεων αυτών, η ανάπτυξη εμπορικών στρατηγικών από τους ΕΦΕ υπονομευόταν από την κακή ποιότητα και τον ημιτελή χαρακτήρα των σχετικών με το δίκτυο της ΤΡ γενικών πληροφοριών, τις οποίες η ΤΡ όφειλε να τους διαβιβάσει.

- 140 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα διευκρίνισε την επιχειρηματολογία της. Επισήμανε, όσον αφορά το εκτεθέν στη σκέψη 117 ανωτέρω επιχείρημα, ότι το περιεχόμενο της αιτιολογικής σκέψεως 907 της προσβαλλομένης αποφάσεως αντανάκλα μόνον το γεγονός ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη τον διαδοχικό χαρακτήρα της παραβάσεως. Παρά ταύτα, από την εν λόγω αιτιολογική σκέψη δεν είναι δυνατό να συναχθεί ότι η Επιτροπή έλαβε πλήρως υπόψη τις διακυμάνσεις στην ένταση και τη διάρκεια των συμπεριφορών που υιοθέτησε η ΤΡ σε κάθε στάδιο της διαδικασίας αποκτήσεως προσβάσεως στο δίκτυο της ΤΡ. Για τον λόγο αυτόν, με τα επιχειρήματα που συνοψίζονται στις σκέψεις 120 έως 123 ανωτέρω, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή πλάνη κατά τον υπολογισμό της διάρκειας και της εντάσεως των συμπεριφορών αυτών. Από την εξέταση αυτών των λεπτομερειακών επιχειρημάτων δύναται να εκτιμηθεί ορθώς η σοβαρότητα της παραβάσεως την οποία διέπραξε η ΤΡ.
- 141 Συναφώς, από την αιτιολογική σκέψη 907 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε συνδυασμό με την υποσημείωση 1258, προκύπτει ότι, κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της καταχρήσεως της δεσπόζουσας θέσεως που προσάπτεται στην ΤΡ, η Επιτροπή όντως έλαβε υπόψη τη διαφορετική διάρκεια και ένταση των συμπεριφορών που υιοθέτησε η ΤΡ οι οποίες, λαμβανόμενες από κοινού, συνιστούν τα συστατικά στοιχεία της καταχρήσεως αυτής. Πράγματι, η Επιτροπή ανέφερε ρητώς ότι τα στοιχεία της καταχρηστικής συμπεριφοράς της ΤΡ δεν συνέτρεχαν όλα κατά τον ίδιο χρόνο.
- 142 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από τη σφαιρική εξέταση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, εντός της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή επισήμανε επανειλημμένως επιμέρους βελτιώσεις της συμπεριφοράς της ΤΡ και προσδιόρισε τα διαστήματα, μικρότερα από τη διάρκεια της περιόδου της παραβάσεως, κατά τα οποία είχαν υιοθετηθεί οι ειδικότερες συμπεριφορές της ΤΡ (βλ., μεταξύ άλλων, αιτιολογικές σκέψεις 383, 409, 437, 450, 462, 508, 510 και 515 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 143 Επίσης, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα με την προσφυγή της, η αιτιολογική σκέψη 903 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν δύναται να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει υπόψη το ότι η διάρκεια των διαφόρων συστατικών στοιχείων της παραβάσεως που διέπραξε η ΤΡ και η ένταση αυτής παρουσίαζαν διακυμάνσεις συν τω χρόνω. Στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή περιορίστηκε, ειδικότερα, στη διαπίστωση ότι υπήρχε σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των περιστάσεων της προσαπτόμενης στην ΤΡ παραβάσεως και των περιστάσεων της προσαφθείσας στην Intel παραβάσεως, και συγκεκριμένα ότι, παρά τις διακυμάνσεις της, η παραβατική συμπεριφορά της ΤΡ είχε διαρκή χαρακτήρα και εκτεινόταν σε όλη την περίοδο της παραβάσεως, ενώ η παράβαση που προσάφθηκε στην Intel συγκεντρωνόταν κυρίως σε ορισμένη περίοδο, ουσιαδώς μικρότερη από τη συνολική περίοδο της παραβάσεως.
- 144 Κατόπιν των ανωτέρω, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι, κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της διαπραχθείσας από την ΤΡ παραβάσεως, η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η διάρκεια των διαφόρων συστατικών στοιχείων της παραβάσεως που διέπραξε η ΤΡ όπως επίσης και η έντασή της παρουσίαζαν συν τω χρόνω μεταβολές.
- 145 Επίσης, από την εξέταση της ουσίας των λεπτομερειακών επιχειρημάτων της προσφεύγουσας, η οποία ακολουθεί στη συνέχεια, δεν μπορεί να συναχθεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και πλάνη εκτιμήσεως αποφαινόμενη επί της σοβαρότητας της παραβάσεως που διέπραξε η ΤΡ.

- ¹⁴⁶ Καταρχάς, επισημαίνεται συναφώς, αφενός, ότι με τα εν λόγω επιχειρήματα η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ούτε την ύπαρξη παραβάσεως αυτής καθεαυτήν ούτε τη διάρκειά της την οποία δέχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ήτοι την περίοδο από 3 Αυγούστου 2005 έως 22 Οκτωβρίου 2009. Δεν αμφισβητεί περαιτέρω ούτε τον χαρακτηρισμό της καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως που προσάπτεται στην TP ως παραβάσεως ενιαίας και διαρκούς ούτε την ύπαρξη στρατηγικής για τον περιορισμό του ανταγωνισμού καθ' όλα τα στάδια της διαδικασίας προσβάσεως στο δίκτυό της.
- ¹⁴⁷ Αφετέρου, πρέπει να απορριφθούν, ως στηριζόμενα σε προδήλως εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα επιχειρήματα με τα οποία η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι τα διάφορα συστατικά στοιχεία της παραβάσεως που προσάπτεται στην TP είχαν διάρκεια ίση με την περίοδο της παραβάσεως. Τα επιχειρήματα αυτά αντικρούονται από τις παρατηρήσεις της Επιτροπής στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως που μνημονεύονται στις σκέψεις 138, 139 και 142 ανωτέρω.
- ¹⁴⁸ Πρώτον, όσον αφορά την πρόταση μη εύλογων όρων στους ΕΦΕ εντός των συμφωνιών για την πρόσβαση BSA και LLU στο δίκτυο της TP, επισημαίνεται καταρχάς ότι τα προβληθέντα με τα υπομνήματα της προσφεύγουσας επιχειρήματα αφορούν περισσότερους από τριάντα συμβατικούς όρους οι οποίοι τροποποιήθηκαν ή καταργήθηκαν στις συμβάσεις της TP για τις προσβάσεις BSA και LLU. Η προσφεύγουσα παρουσιάζει συγκεκριμένο υπολογισμό των περιόδων κατά τη διάρκεια των οποίων οι όροι αυτοί είχαν τροποποιηθεί ή καταργηθεί. Πάντως, λαμβανομένης υπόψη της περιπλοκότητας των συμβάσεων για την πρόσβαση σε προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής προσβάσεως, η σοβαρότητα και ο αρνητικός αντίκτυπος της προτάσεως, εκ μέρους της TP, μη εύλογων συμβατικών όρων εντός των συμβάσεών της πρέπει να εκτιμηθούν από κοινού, και όχι με γνώμονα κάθε έναν επιμέρους όρο.
- ¹⁴⁹ Στη συνέχεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι με τα επιχειρήματά της η προσφεύγουσα αναγνωρίζει κατ' ουσίαν ότι η TP πρότεινε στους ΕΦΕ συμβάσεις οι οποίες δεν τηρούσαν πλείονες προβλέψεις των προσφορών αναφοράς BSA και LLU, από, αντιστοίχως, τον Μάιο του 2006 και τον Ιούνιο του 2006, έως, αντιστοίχως, τα τέλη του 2008 και τον Φεβρουάριο του 2009. Το γεγονός ότι η πρακτική αυτή ξεκίνησε μετά την έναρξη της περιόδου της παραβάσεως και έλαβε τέλος πριν παρέλθει η περίοδος αυτή δεν απομειώνει τη σοβαρότητα της παραβατικής συμπεριφοράς της TP. Πράγματι, καίτοι η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η μη τήρηση των όρων της προσφοράς αναφοράς BSA ξεκίνησε μόλις τον Μάιο του 2006, εντούτοις δεν αμφισβητεί το ότι αυτή η προσφορά αναφοράς καθυστέρησε πολλούς μήνες λόγω της αρνήσεώς της να υποβάλει στον UKE σχέδιο προσφοράς αναφοράς, όπερ συνιστά αθέτηση των ρυθμιστικών υποχρεώσεών της (βλ. σκέψεις 14 και 126 ανωτέρω). Όσον αφορά το πότε έλαβε τέλος αυτό το στοιχείο της παραβάσεως, η Επιτροπή εύστοχα επισημαίνει ότι το γεγονός ότι η TP είχε σταματήσει να προτείνει μη εύλογους όρους εντός των συμβάσεών της δεν σημαίνει ότι κατήργησε τους όρους αυτούς από τις εν ισχύ συμβάσεις. Οι μη εύλογοι όροι ήταν επομένως δυνατό να συνεχίζουν να ισχύουν εις βάρος των ΕΦΕ.
- ¹⁵⁰ Τέλος, αυτό το στοιχείο της παραβάσεως δεν δύναται να εξετασθεί ανεξαρτήτως των περιστάσεων που δεν αμφισβήτησε η προσφεύγουσα, δηλαδή, του ότι, κατά την αρχική φάση της περιόδου της παραβάσεως, κατά το στάδιο της διαπραγματεύσεως των συμβάσεων με τους ΕΦΕ, η TP υιοθέτησε πρακτικές με σκοπό να τους αποθαρρύνει να αποκτήσουν πρόσβαση στο δίκτυό της, ιδίως διάφορες παρελκυστικές πρακτικές προκειμένου να καθυστερήσουν οι διαπραγματεύσεις των συμβάσεων και μια στρατηγική η οποία θα καθιστούσε δυσχερή ή και αδύνατη την απόκτηση από τους ΕΦΕ γενικών πληροφοριών σχετικά με το δίκτυό της. Η διαπίστωση αυτή στηρίζει το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι το πεδίο διαπραγματεύσεως που επιφύλαξε στους ΕΦΕ ήταν πολύ περιορισμένο, καθώς οι ΕΦΕ καλούνταν είτε να αποδεχθούν τους προτεινόμενους από την TP όρους, καίτοι αυτοί ήταν αντίθετοι προς τις προβλέψεις των οικείων προσφορών αναφοράς, είτε να κινήσουν διαδικασίες ενώπιον του UKE ώστε να υποχρεώσουν την TP να τηρήσει τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις της, ή να μην εισέλθουν στην αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 305, 314 και 716 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 151 Δεύτερον, όσον αφορά τον περιορισμό της φυσικής προσβάσεως στο δίκτυο της TP, επισημαίνεται καταρχάς ότι το γεγονός ότι η διάρκεια ορισμένων πρακτικών που υιοθέτησε η TP ήταν μικρότερη από την περίοδο της παραβάσεως ή το γεγονός ότι οι πρακτικές αυτές υποχωρούσαν καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αυτής δεν καταδεικνύουν ότι η παράβαση ήταν λιγότερο σοβαρή και ότι το επιβληθέν στην TP πρόστιμο ήταν δυσανάλογο. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, οι διάφορες πρακτικές της TP, οι οποίες υιοθετήθηκαν σε διαδοχικά στάδια της διαδικασίας προσβάσεως στο δίκτυό της, ήταν αλληλοσυμπληρούμενες. Εξάλλου, όσον αφορά την απόρριψη των αιτημάτων των ΕΦΕ για λόγους τεχνικούς ή τυπικούς, η Επιτροπή αναγνώρισε ρητώς, και δη στις αιτιολογικές σκέψεις 383 και 409 της προσβαλλομένης αποφάσεως, βελτίωση της καταστάσεως, τα δε επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν στηρίζουν το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη αυτή τη βελτίωση κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου. Ακολούθως, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, το πρόβλημα της υπερεκτιμήσεως του κόστους των επενδύσεων για την πρόσβαση LLU δεν αφορούσε μόνο μία μεμονωμένη περίπτωση. Συγκεκριμένα, το πρόβλημα αυτό επισημάνθηκε από δύο ΕΦΕ και αναφέρθηκε από τον UKE στα πρακτικά ελέγχου διενεργηθέντος το 2008. Συναφώς, η Επιτροπή αναφέρει περαιτέρω ότι, στο μέτρο που, κατά τον χρόνο αυτό (το 2008), λίγοι φορείς εκμεταλλεύσεως είχαν χρησιμοποιήσει την πρόσβαση LLU, τα τρία παρατιθέμενα παραδείγματα έχουν σημαίνουσα βαρύτητα και δεν μπορούν να θεωρηθούν υπερβολικά. Τέλος, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, τα αποδεικτικά στοιχεία που συνέλεξε η Επιτροπή, ιδίως, τα πρακτικά ελέγχου διενεργηθέντος από τον UKE τον Οκτώβριο του 2007, καθώς και οι δηλώσεις των ΕΦΕ, επιβεβαιώνουν επαρκώς κατά νόμον ότι η TP καθυστερούσε τη διεκπεραίωση των αιτημάτων για την κατασκευή ή την τροποποίηση των NAS.
- 152 Τρίτον, όσον αφορά την περιορισμένη πρόσβαση σε γραμμές συνδρομητών, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τις παρατηρήσεις της Επιτροπής σχετικά με την απόρριψη αιτημάτων για λόγους τυπικούς και τεχνικούς. Περιορίζεται να αναφέρει ότι τα προβλήματα διαθεσιμότητας των γραμμών WLR για την πρόσβαση BSA έλαβαν τέλος τον Οκτώβριο του 2007 και ότι τα προβλήματα τα σχετικά με τις καθυστερήσεις κατά τη διεκπεραίωση των αιτημάτων προσβάσεως BSA και LLU έλαβαν χώρα μόλις το 2007 και στις αρχές του 2008. Αφενός, όμως, τούτο δεν κλονίζει το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η TP εφήρμοσε πρακτικές για τον περιορισμό της προσβάσεως των ΕΦΕ στις γραμμές συνδρομητών, πρακτικές οι οποίες ήταν ιδιαίτερα βλαπτικές για τους ΕΦΕ, στον βαθμό που επηρέαζαν τις άμεσες σχέσεις τους με τους τελικούς χρήστες. Αφετέρου, η Επιτροπή ρητώς αναγνώρισε, και συγκεκριμένα στις αιτιολογικές σκέψεις 508 και 510 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το γεγονός ότι τα στοιχεία της παραβάσεως που αναφέρει η προσφεύγουσα είχαν περιορισθεί συν τω χρόνω και ουδόλως συνάγεται ότι η Επιτροπή δεν το είχε λάβει υπόψη κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου.
- 153 Τέταρτον, όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με την άρνηση παροχής επακριβών και αξιόπιστων γενικών πληροφοριών στους ΕΦΕ, με τα επιχειρήματα αυτά δεν τεκμηριώνεται ότι η Επιτροπή υπερέβαλε κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως καθορίζοντας το επιβληθέν στην TP πρόστιμο.
- 154 Καταρχάς, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τις διαπιστώσεις της προσβαλλομένης αποφάσεως σύμφωνα με τις οποίες, αφενός, ήταν τεχνικώς δυνατό να διασφαλισθεί η πρόσβαση σε ακριβέστερες και αξιόπιστες γενικές πληροφορίες και, αφετέρου, η ΡΤΚ, η θυγατρική της TP, είχε εξασφαλίσει αυτήν την καλύτερη πρόσβαση. Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί περαιτέρω το ότι η ποιότητα των γενικών πληροφοριών ήταν χειρότερη κατά την πρώτη φάση της περιόδου της παραβάσεως, ήτοι κατά τα έτη 2005 και 2006. Ακριβώς δε κατά τον χρόνο αυτό, η εν λόγω πρακτική, σε συνδυασμό με τις παρελκυστικές πρακτικές της TP κατά τις διαπραγματεύσεις με τους ΕΦΕ, ήταν η πλέον βλαπτική για τους ΕΦΕ, καθόσον τους εμπόδιζε να σχεδιάσουν και να θέσουν σε εφαρμογή τις εμπορικές πρακτικές τους. Περαιτέρω, παρά τη βελτίωση της ποιότητας των γενικών πληροφοριών, η οποία, εξάλλου, αναγνωρίστηκε από την Επιτροπή (αιτιολογική σκέψη 528 της προσβαλλομένης αποφάσεως), η προσβαλλόμενη απόφαση παραθέτει περιπτώσεις, τεκμηριωμένες με δηλώσεις των ΕΦΕ, μεταδόσεως ανακριβών ή αντιφατικών γενικών πληροφοριών, ακόμη κατά το 2008 και το 2009. Ομοίως, παρά τις πρωτοβουλίες που ανέλαβε η TP, τα προβλήματα της διαθέσεως της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που θα επέτρεπε την πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων με γενικές πληροφορίες

διατηρήθηκαν έως το 2010. Τέλος, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν υπερέβαλε κατά την εκτίμηση των διαστάσεων των σχετικών με τη μορφή των δεδομένων προβλημάτων. Συγκεκριμένα, αφενός, επισήμανε ότι τα προβλήματα αυτά παρουσιάζονταν «μερικές φορές» (αιτιολογική σκέψη 529 της προσβαλλομένης απόφασης). Αφετέρου, τα προβλήματα αυτά, αξιολογηθέντα στο πλαίσιο της εν γένει κακής ποιότητας των πληροφοριών που μετέδιδε η ΤΡ, απεικονίζουν τη γενική συμπεριφορά της ΤΡ έναντι των ΕΦΕ.

155 Εξάλλου, η Επιτροπή αναγνώρισε με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η ΤΡ είχε αναλάβει πρωτοβουλίες με τις οποίες κατέστη δυνατή η βελτίωση της ποιότητας των πληροφοριών αυτών, ιδίως κατά το έτος 2009. Δεν μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί ότι δεν έλαβε υπόψη την εν λόγω βελτίωση κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου.

156 Κατόπιν των ανωτέρω, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι η απάντηση την οποία παρέθεσε η Επιτροπή, με τις αιτιολογικές σκέψεις 903 και 907 της προσβαλλομένης απόφασης, στα επιχειρήματα της ΤΡ σχετικά με τη διακύμανση της διάρκειας και της εντάσεως ορισμένων πρακτικών που αυτή είχε υιοθετήσει κατά παράβαση του ρυθμιστικού πλαισίου, οι οποίες κατηγοριοποιήθηκαν από την Επιτροπή σε πέντε στοιχεία συστατικά της καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως —επιχειρήματα που κατ' ουσίαν επαναλαμβάνει η προσφεύγουσα στο πλαίσιο του υπό εξέταση σκέλους—, δεν πάσχει πλάνη περί το δίκαιο και πλάνη εκτιμήσεως. Αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή έλαβε υπόψη τη διακύμανση της διάρκειας και της εντάσεως των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορών που της προσάπτονται δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αντίθετος προς την αρχή της αναλογικότητας.

157 Εξ αυτού συνάγεται ότι το πρώτο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

– Επί του δευτέρου σκέλους, με το οποίο προβάλλεται πλάνη της Επιτροπής ως προς τον αντίκτυπο της παραβάσεως επί των οικείων αγορών

158 Με το δεύτερο σκέλος, η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από την ΡΙΙΤ, υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι η εκτίμηση της φύσεως και της σοβαρότητας της παραβάσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή στηρίζεται ειδικότερα στο συμπέρασμα ότι η συμπεριφορά της ΤΡ είχε πραγματικές συνέπειες επί των οικείων αγορών. Κατά τη νομολογία, και δη την απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2010, *Deltafina* κατά Επιτροπής (T-29/05, Συλλογή, EU:T:2010:355, σκέψη 248), σε μια τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή υποχρεούται να προσκομίσει συγκεκριμένες, αξιόπιστες και επαρκείς ενδείξεις, βάσει των οποίων να μπορεί να εκτιμηθεί η πραγματική επίδραση της παραβάσεως επί του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της εν λόγω αγοράς. Με την προσβαλλόμενη απόφαση, όμως, αντί να εξετάσει τις πραγματικές συνέπειες της συμπεριφοράς της ΤΡ επί της αγοράς, η Επιτροπή περιορίσθηκε να εξετάσει τις ενδεχόμενες συνέπειές της.

159 Αφετέρου, η προσφεύγουσα και η ΡΙΙΤ υποστηρίζουν ότι η εκτίμηση αυτών των ενδεχόμενων συνεπειών της συμπεριφοράς της ΤΡ επί των οικείων αγορών είναι εσφαλμένη. Τα συμπεράσματα της Επιτροπής είναι υπερβολικά και αγνοούν σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση του αντίκτυπου της συμπεριφοράς της προσφεύγουσας.

160 Η Επιτροπή, αφενός, υποστηρίζει ότι στήριξε την εκτίμησή της περί της σοβαρότητας της παραβάσεως στη διαπίστωση ότι οι πρακτικές της ΤΡ είχαν συγκεκριμένο αρνητικό αντίκτυπο επί των οικείων αγορών. Αντικρούει, αφετέρου, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας και της ΡΙΙΤ, σύμφωνα με τα οποία υπέπεσε σε πλάνη κατά την εκτίμηση των ενδεχόμενων συνεπειών της παραβάσεως. Ζητεί, ως εκ τούτου, την απόρριψη του δευτέρου σκέλους του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως.

161 Συναφώς, κατά πρώτον, επισημαίνεται ότι τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας στηρίζονται επί της παραδοχής ότι ο κανόνας τον οποίο θέτει η απόφαση *Deltafina* κατά Επιτροπής, σκέψη 158 ανωτέρω (EU:T:2010:355, σκέψη 248), στο πλαίσιο της εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών για τον

υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού αριθ. 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [EKAX] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 1998), τυγχάνει εφαρμογής και στο πλαίσιο των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006.

¹⁶² Υπενθυμίζεται ότι, κατά το σημείο 1.Α των κατευθυντηρίων γραμμών του 1998, η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη, προκειμένου να αξιολογήσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως, μεταξύ άλλων τον «πραγματικό της αντίκτυπο επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί». Στην απόφαση *Delfina* κατά Επιτροπής, σκέψη 158 ανωτέρω (ΕΥ:Τ:2010:355, σκέψη 248), αλλά και στην απόφαση *Prym* και *Prym Consumer* κατά Επιτροπής, σκέψη 65 ανωτέρω (ΕΥ:C:2009:505, σκέψεις 81 και 82), ο δικαστής της Ένωσης αποφάνθηκε ότι ο πραγματικός αντίκτυπος της παραβάσεως επί της αγοράς συνιστά καταρχήν στοιχείο το οποίο λαμβάνεται υπόψη μόνον προαιρετικώς κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, βάσει του οποίου δε η Επιτροπή μπορεί, όταν υφίσταται τέτοιος αντίκτυπος, να αυξήσει το αρχικό ποσό του προστίμου πέραν του ελαχίστου ποσού. Πάντως, κατά το Δικαστήριο, όταν η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο, για τον υπολογισμό του προστίμου, να λάβει υπόψη αυτό το προαιρετικό στοιχείο, δεν μπορεί να περιορισθεί στη διατύπωση ενός απλού τεκμηρίου, αλλά πρέπει να προσκομίσει συγκεκριμένες, αξιόπιστες και επαρκείς ενδείξεις βάσει των οποίων να μπορεί να εκτιμηθεί η πραγματική επίδραση της παραβάσεως αυτής επί του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά.

¹⁶³ Οι κατευθυντήριες γραμμές του 2006, τις οποίες εφάρμοσε η Επιτροπή για τον υπολογισμό του ποσού του επιβληθέντος εν προκειμένω προστίμου, δεν προβλέπουν πλέον τη συνεκτίμηση του «πραγματικού αντίκτυπου επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατόν να εκτιμηθεί» κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας δεδομένης παραβάσεως. Ειδικότερα, κατά την παράγραφο 22 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών, για να αποφασιστεί εάν το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων, καθοριζόμενο σε συνάρτηση με τον βαθμό σοβαρότητας, θα πρέπει να είναι χαμηλά ή υψηλά στην κλίμακα με όριο το 30 %, η Επιτροπή συνεκτιμά διάφορους παράγοντες, όπως η φύση της παραβάσεως, το συνολικό μερίδιο αγοράς όλων των εμπλεκόμενων μερών, η γεωγραφική έκταση της παραβάσεως και το εάν η παράνομη συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη ή όχι. Εξ αυτών συνάγεται ότι, κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη τον πραγματικό αντίκτυπο της παραβάσεως επί της αγοράς όταν καθορίζει το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων σε συνάρτηση με τον βαθμό σοβαρότητας. Πάντως, δεδομένου ότι ο κατάλογος των παραγόντων που απαριθμούνται στην παράγραφο 22 των κατευθυντηρίων γραμμών δεν είναι εξαντλητικός, η Επιτροπή μπορεί, εάν το κρίνει σκόπιμο, να λάβει υπόψη τον πραγματικό αντίκτυπο της παραβάσεως επί της αγοράς προκειμένου να αυξήσει το ποσοστό αυτό. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να θεωρηθεί ότι η παρατεθείσα στην προηγούμενη σκέψη νομολογία ισχύει επίσης και όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές του 2006, οπότε η Επιτροπή οφείλει να προσκομίσει συγκεκριμένες, αξιόπιστες και επαρκείς ενδείξεις βάσει των οποίων να μπορεί να εκτιμηθεί η πραγματική επίδραση της παραβάσεως επί του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά.

¹⁶⁴ Κατά δεύτερον, επισημαίνεται ότι το υπό κρίση σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως περιλαμβάνει δύο σειρές επιχειρημάτων, εκ των οποίων η πρώτη παρουσιάζεται ως αφορώσα έλλειψη αιτιολογίας. Συγκεκριμένα, με τα επιχειρήματα αυτά, η προσφεύγουσα και η ΡΙΠΤ υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή στήριξε την εκτίμησή της αναφορικά με τη σοβαρότητα της παραβάσεως στις πραγματικές αρνητικές συνέπειες που η προσαπτόμενη στην ΤΡ παράβαση είχε επί του ανταγωνισμού και επί των καταναλωτών. Υποστηρίζουν ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή περιορίσθηκε να εξετάσει τις πιθανές συνέπειες αυτής της παραβάσεως και επομένως δεν αιτιολόγησε επαρκώς, υπό το πρίσμα της αποφάσεως *Delfina* κατά Επιτροπής, σκέψη 158 ανωτέρω (ΕΥ:Τ:2010:355, σκέψη 248), την ύπαρξη αυτών των πραγματικών συνεπειών. Με τα επιχειρήματα που προβάλλονται συναφώς, η προσφεύγουσα και η ΡΙΠΤ επιδιώκουν να αποδείξουν την ύπαρξη πλάνης εκ μέρους της Επιτροπής κατά την εκτίμηση των πιθανών συνεπειών της παραβάσεως.

¹⁶⁵ Πρώτον, όσον αφορά την πρώτη σειρά επιχειρημάτων, υπενθυμίζεται ότι η αιτιολογία των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης την οποία επιτάσσει το άρθρο 296 ΣΛΕΕ πρέπει να αξιολογείται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως, ιδίως του περιεχομένου της οικείας

πράξεως, της φύσεως των προβαλλόμενων λόγων και του συμφέροντος που έχουν ενδεχομένως στην παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία αφορά άμεσα και ατομικά η πράξη αυτή (απόφαση της 25ης Ιουνίου 2014, Nexans και Nexans France κατά Επιτροπής, C-37/13 P, Συλλογή, EU:C:2014:2030, σκέψεις 31 και 32).

¹⁶⁶ Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η εκτίμηση στην οποία προέβη η Επιτροπή σχετικά με τη σοβαρότητα της παραβάσεως στις αιτιολογικές σκέψεις 899 έως 908 της προσβαλλομένης αποφάσεως αποτελείται από τέσσερα μέρη, εκ των οποίων τα τρία πρώτα αφορούν τη φύση της παραβάσεως, τα μερίδια της αγοράς και τη γεωγραφική έκταση της παραβάσεως, ενώ το τέταρτο αποτελεί μια σύνοψη. Στην αιτιολογική σκέψη 906 της προσβαλλομένης αποφάσεως όπου παρατίθεται η σύνοψη αυτή, η Επιτροπή αναφέρει ότι, κατά τον καθορισμό του ποσοστού της αξίας των πωλήσεων που έπρεπε να γίνει δεκτό για τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου, είχε λάβει υπόψη, μεταξύ άλλων, τη φύση της παραβάσεως, τη γεωγραφική της έκταση, τα μερίδια της αγοράς, καθώς και το γεγονός ότι η παράβαση αυτή είχε εκδηλωθεί στην πράξη.

¹⁶⁷ Το αμφισβητούμενο από την προσφεύγουσα χωρίο βρίσκεται στην αιτιολογική σκέψη 902 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία περιλαμβάνεται στο τμήμα που αφορά την εκτίμηση της φύσεως της παραβάσεως. Στο μέρος αυτό, η Επιτροπή επισήμανε καταρχάς ότι η κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως υπό τη μορφή αρνήσεως παροχής υπηρεσίας, που προσάπτεται στην ΤΡ, είχε επανειλημμένως καταδικασθεί τόσο από την ίδια όσο και από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης (αιτιολογική σκέψη 899 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επισήμανε ότι οι αγορές των επίμαχων προϊόντων ήταν πολύ μεγάλης οικονομικής σημασίας και διαδραμάτιζαν πρωταρχικό ρόλο για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας, καθώς οι ευρυζωνικές συνδέσεις αποτελούσαν καθοριστικό παράγοντα για την παροχή διαφόρων ψηφιακών υπηρεσιών στους τελικούς καταναλωτές (αιτιολογική σκέψη 900). Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι η ΤΡ ήταν η μόνη ιδιοκτήτρια του εθνικού δικτύου τηλεπικοινωνιών κα ότι, εξαιτίας του γεγονότος αυτού, οι ΕΦΕ που επιθυμούσαν να προσφέρουν υπηρεσίες βάσει της τεχνολογίας DSL ήταν εξ ολοκλήρου εξαρτώμενοι από αυτήν (αιτιολογική σκέψη 901).

¹⁶⁸ Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 902, η Επιτροπή επισήμανε τα ακόλουθα:

«Ομοίως, όπως εκτίθεται στο [σημείο] VIII.1, η συμπεριφορά της ΤΡ συγκαταλέγεται μεταξύ των καταχρηστικών συμπεριφορών οι οποίες αποσκοπούν στην εξάλειψη του ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής ή, έστω, στην καθυστέρηση της εισόδου νέων φορέων ή στην εξέλιξη της αγοράς αυτής. Περαιτέρω, όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 892, η ΤΡ είχε επίγνωση του γεγονότος ότι η συμπεριφορά της ήταν παράνομη. Τούτο είχε αρνητικό αντίκτυπο επί του ανταγωνισμού και των καταναλωτών, οι οποίοι υφίστανται αύξηση των τιμών, μείωση των επιλογών και του αριθμού των καινοτόμων προϊόντων.»

¹⁶⁹ Η αιτιολογία εκ μέρους της Επιτροπής, στις αιτιολογικές σκέψεις 899 έως 906 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν αφήνει περιθώριο για καμία αμφιβολία όσον αφορά τα στοιχεία επί των οποίων η Επιτροπή στήριξε την εκτίμησή της σχετικά με τη σοβαρότητα της παραβάσεως, τα οποία έχουν ως εξής: η φύση της παραβάσεως, η γεωγραφική έκτασή της, τα μερίδια που κατείχε η ΤΡ στις οικείες αγορές και το ότι η παράβαση εκδηλώθηκε στην πράξη. Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν η προσφεύγουσα και η ΡΙΙΤ, η Επιτροπή δεν ανέφερε στην αιτιολογική σκέψη 902 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ούτε εξάλλου μπορεί να συναχθεί εξ αυτής της αιτιολογικής σκέψεως, υπό το πρίσμα της συνολικής αιτιολογίας σχετικά με τη σοβαρότητα της παραβάσεως, ότι είχε λάβει υπόψη τις πραγματικές συνέπειες της παραβάσεως επί της αγοράς και επί των καταναλωτών, κατά τον καθορισμό, σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα αυτή, του ποσοστού της αξίας των πωλήσεων που έπρεπε να γίνει δεκτό για τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου. Ειδικότερα, η φράση την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παραπέμπει, κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο, στη φύση της παραβάσεως και στο γεγονός ότι αυτή, στο μέτρο που

ήταν εσκευμένη και είχε σκοπό να εξαλείψει τον ανταγωνισμό στην αγορά λιανικής ή να καθυστερήσει την εξέλιξη της αγοράς αυτής, μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τον ανταγωνισμό και τους καταναλωτές.

- 170 Πρέπει να προστεθεί συναφώς ότι οι διαπιστώσεις στην πρώτη και τη δεύτερη φράση της επίμαχης αιτιολογικής σκέψεως, οι οποίες αφορούν την εξάλειψη του ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής και τον εσκευμένο χαρακτήρα της παραβάσεως, εκφράζονται με την παραπομπή, αφενός, στο σημείο VIII.1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπου η Επιτροπή περιγράφει τη στρατηγική της TP που αποσκοπεί στον περιορισμό του ανταγωνισμού καθ' όλα τα στάδια της διαδικασίας προσβάσεως των ΕΦΕ στο δίκτυό της, και, αφετέρου, στην αιτιολογική σκέψη 892 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπου αιτιολόγησε το συμπέρασμά της ότι η παράβαση είχε διαπραχθεί εκ προθέσεως. Αντιθέτως, η τελευταία φράση της αιτιολογικής σκέψεως 902 δεν περιέχει παραπομπή στο σημείο X.4.4 της προσβαλλομένης αποφάσεως όπου η Επιτροπή εξέθεσε τις παρατηρήσεις της ως προς τις πιθανές συνέπειες της παραβάσεως.
- 171 Επομένως, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη, κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, τις πραγματικές συνέπειες της παραβάσεως που διέπραξε η TP επί των οικείων αγορών ούτε τις πιθανές συνέπειες της παραβάσεως αυτής, τις οποίες εξέτασε στο σημείο X.4.4 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Σύμφωνα με την προμνησθείσα νομολογία στη σκέψη 162, καθόσον η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τις πραγματικές συνέπειες της παραβάσεως αυτής, δεν υποχρεούτο να τις αποδείξει.
- 172 Το επιχείρημα της προσφεύγουσας, περί ελλείψεως αιτιολογίας όσον αφορά την απόδειξη των πραγματικών συνεπειών της παραβάσεως προκειμένου να εκτιμηθεί η σοβαρότητά της, πρέπει, επομένως, να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 173 Δεύτερον, όσον αφορά τη δεύτερη σειρά επιχειρημάτων, με τα οποία η προσφεύγουσα και η ΡΙIT επιχειρούν να αποδείξουν την πλάνη στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή κατά την εκτίμηση των πιθανών συνεπειών της παραβάσεως, τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να θεωρηθεί ότι προβάλλονται αλυσιτελώς. Πράγματι, στο μέτρο που η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τις πιθανές συνέπειες της παραβάσεως κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητάς της, την οποία χρησιμοποίησε προκειμένου να καθορίσει το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων που έγινε δεκτό για τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου, ενδεχόμενη πλάνη κατά την εκτίμηση των πιθανών συνεπειών της παραβάσεως δεν δύναται να ασκήσει επιρροή επί του εν λόγω βασικού ποσού.
- 174 Ως εκ τούτου, επιβάλλεται να απορριφθούν ως αλυσιτελώς προβαλλόμενα τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας και της ΡΙIT προς απόδειξη του ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη κατά την εκτίμηση των πιθανών συνεπειών της παραβάσεως.
- 175 Ως εκ τούτου, το δεύτερο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 176 Περαιτέρω, προκειμένου να εκτιμηθεί το βασικό ποσό του προστίμου από την άποψη της αρχής της αναλογικότητας, υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου απορρέει ότι το ποσό του προστίμου συναρτάται όχι μόνο με τη διάρκεια των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορών, τον αριθμό και την έντασή τους, αλλά και με τη φύση της παραβάσεως, την έκταση της επηρεασθείσας αγοράς, και την επιδείνωση που υπέστη η δημόσια οικονομική τάξη, καθώς και με τη σχετική σημασία και το μερίδιο της αγοράς που κατέχουν οι υπεύθυνες επιχειρήσεις (βλ., συναφώς, απόφαση KME Germany κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 111 ανωτέρω, EU:C:2011:810, σκέψεις 96 και 97 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Δεύτερον, το ποσό του προστίμου πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη στοιχεία όπως τον αποτρεπτικό χαρακτήρα του προστίμου, τη συμπεριφορά της επιχειρήσεως και τον κίνδυνο που αντιπροσωπεύει η παράβαση για τους σκοπούς της Ένωσης. Τρίτον, το ποσό του επιβαλλόμενου σε επιχείρηση προστίμου λόγω παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού πρέπει να είναι ανάλογο προς την παράβαση, εκτιμώμενη στο σύνολό της (βλ., συναφώς, απόφαση Transcatlab κατά Επιτροπής, σκέψη 109 ανωτέρω, EU:T:2011:562, σκέψη 189).

- 177 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, η κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση υπέχει ειδική υποχρέωση να μη θίγει, με τη συμπεριφορά της, τον αποτελεσματικό και ανόθευτο ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά. Όταν η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως αποτελεί συνέπεια πρώην νόμιμου μονοπωλίου, το γεγονός αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη (απόφαση της 27ης Μαρτίου 2012, *Post Danmark*, C-209/10, Συλλογή, EU:C:2012:172, σκέψη 23).
- 178 Λαμβανομένης υπόψη της προαναφερθείσας νομολογίας, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, κατά την εκτίμηση της αναλογικότητας του προστίμου και, ειδικότερα, του αναλογικού χαρακτήρα του βασικού ποσού του προστίμου, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη, πρώτον, το ότι η προσφεύγουσα κατείχε δεσπόζουσα θέση συνεπεία του πρώην νομίμου μονοπωλίου, τόσο στην αγορά χονδρικής παροχής ευρυζωνικής προσβάσεως LLU και BSA, όπου ήταν η μόνη παρέχουσα υπηρεσίες, όσο και στην αγορά λιανικής.
- 179 Δεύτερον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 125 έως 136 και 146 έως 157 ανωτέρω, και παρά το ότι ορισμένες αντίθετες προς τον ανταγωνισμό επιμέρους συμπεριφορές που προσάπτονται στην TP είχαν μικρότερη διάρκεια από την περίοδο της παραβάσεως, η παράβαση την οποία διέπραξε η TP, η ύπαρξη της οποίας δεν αμφισβητείται αυτή καθαυτήν, συνίσταται σε πολλαπλές, σοβαρές, συνεχιζόμενες και εσκεμμένες παραβιάσεις του ρυθμιστικού πλαισίου δυνάμει του οποίου έφερε την υποχρέωση, ως φορέας εκμεταλλεύσεως με σημαντική ισχύ στην αγορά, να χορηγήσει στους ΕΦΕ αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό της βρόχο και στις συναφείς υπηρεσίες υπό διαφανείς, δίκαιους και ισότιμους όρους.
- 180 Τρίτον, δεν αμφισβητείται ότι η TP είχε επίγνωση του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς της, τόσο από απόψεως ρυθμιστικού πλαισίου, καθώς είχε διωχθεί και καταδικασθεί με αποφάσεις της εθνικής ρυθμιστικής αρχής επιβεβαιωθείσες με οριστικές αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων, όσο και από απόψεως του δικαίου του ανταγωνισμού, καθόσον σκοπός των πρακτικών της ήταν να εμποδίσουν ή να καθυστερήσουν την είσοδο νέων φορέων στις οικείες αγορές προϊόντων.
- 181 Τέταρτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αγορές προϊόντων που επηρεάστηκαν από τις καταχρηστικές πρακτικές της TP, αγορές σημαντικών διαστάσεων, καθόσον εκτείνονται στο σύνολο της επικράτειας ενός από τα μεγαλύτερα κράτη μέλη της Ένωσης, είναι αγορές μεγάλης σημασίας, τόσο από οικονομικής όσο και από κοινωνικής απόψεως, καθότι η ευρυζωνική διαδικτυακή πρόσβαση αποτελεί βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας.
- 182 Από τις αιτιολογικές σκέψεις 899 έως 902, 904 και 905 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη τα στοιχεία αυτά κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως. Συγκεκριμένα, στις αιτιολογικές αυτές σκέψεις, η Επιτροπή επισήμανε καταρχάς ότι η προσαπτόμενη στην TP κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως υπό τη μορφή αρνήσεως παροχής υπηρεσίας είχε επανειλημμένως καταδικασθεί τόσο από την ίδια όσο και από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης. Επισήμανε ότι οι αγορές των επίμαχων προϊόντων ήταν πολύ μεγάλης οικονομικής σημασίας και διαδραμάτιζαν πρωταρχικό ρόλο για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας. Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι η TP ήταν η μόνη ιδιοκτήτρια του εθνικού δικτύου τηλεπικοινωνιών και ότι, εξαιτίας του γεγονότος αυτού, οι ΕΦΕ που επιθυμούσαν να προσφέρουν υπηρεσίες βάσει της τεχνολογίας DSL ήταν εξ ολοκλήρου εξαρτώμενοι από την TP. Επιπλέον, τονίσθηκε ότι σκοπός της συμπεριφοράς της TP ήταν να εξαλείψει τον ανταγωνισμό στην αγορά λιανικής ή, έστω, να καθυστερήσει την είσοδο νέων φορέων ή την εξέλιξη της αγοράς αυτής, ότι η συμπεριφορά αυτή ήταν συνειδητή και ότι είχε αρνητικές συνέπειες επί του ανταγωνισμού και επί των καταναλωτών (αιτιολογικές σκέψεις 899 έως 902 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το γεγονός ότι, καθ' όλη την περίοδο της παραβάσεως, η TP κατείχε δεσπόζουσα θέση όχι μόνο στην αγορά χονδρικής, όπου είχε το μονοπώλιο, αλλά και στις αγορές λιανικής όπου τα μερίδια αγοράς που διέθετε κυμαίνονταν μεταξύ 57 % και 46 % από απόψεως εσόδων. Η Επιτροπή επισήμανε, συναφώς, ότι η διαφορά μεταξύ του μεριδίου αγοράς της TP και του μεριδίου του ΕΦΕ που κατείχε το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά μετά από εκείνο της TP ήταν αξιοσημείωτη. Όσον

αφορά τη γεωγραφική έκταση της οικείας αγοράς, η Επιτροπή ανέφερε ότι η παράβαση την οποία διέπραξε η TP εκτεινόταν σε ολόκληρη την επικράτεια της Πολωνίας (αιτιολογικές σκέψεις 904 και 905 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

183 Τα στοιχεία αυτά, τα οποία δεν αμφισβητούνται από την προσφεύγουσα, είναι επαρκή ώστε να θεωρηθεί ότι η κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσεως που προσάπτεται στην TP συνιστούσε σοβαρή παράβαση.

184 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών του 1998, οι οποίες προέβλεπαν διάκριση μεταξύ των πολύ σοβαρών, των σοβαρών και των λιγότερο σοβαρών παραβάσεων, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε την εκτίμηση της Επιτροπής κατά την οποία η εφαρμογή πρακτικής συμπίεσεως του περιθωρίου κέρδους από ιστορικό εθνικό φορέα εκμεταλλεύσεως τηλεπικοινωνιών έπρεπε να χαρακτηριστεί ως πολύ σοβαρή παράβαση και ως κατάφωρη κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, Telefónica και Telefónica de España κατά Επιτροπής, T-336/07, Συλλογή, EU:T:2012:172, σκέψεις 382 έως 387). Πρέπει να προστεθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε τον χαρακτηρισμό της επίμαχης παραβάσεως ως «πολύ σοβαρής» για ολόκληρη την περίοδο της παραβάσεως, παρόλο που η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η παράβαση αυτή δεν παρουσίαζε ομοιόμορφη σοβαρότητα καθόλη την ως άνω περίοδο (απόφαση Telefónica και Telefónica de España κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, EU:T:2012:172, σκέψεις 417 έως 419).

185 Καίτοι η παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ η οποία συνίσταται σε συμπίεση του περιθωρίου κέρδους συνιστά παράβαση διαφορετικού είδους από την παράβαση την οποία διέπραξε η TP, ήτοι άρνηση παροχής, η δεύτερη αυτή παράβαση μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως κατάφωρη κατάχρηση ιδιαίτερης σοβαρότητας. Συγκεκριμένα, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Telefónica και Telefónica de España κατά Επιτροπής (σκέψη 184 ανωτέρω, EU:T:2012:172), ο χαρακτηρισμός της παραβάσεως ως πολύ σοβαρής στηρίχθηκε κατ' ουσίαν σε τρία στοιχεία, ήτοι στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν ήταν δυνατό να αγνοεί τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς της, τον εσκεμμένο χαρακτήρα της συμπεριφοράς αυτής, καθώς και το γεγονός ότι ο ιστορικός φορέας εκμεταλλεύσεως κατείχε οιοσδήποτε μονοπωλιακή θέση στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής προσβάσεως και ιδιαίτερα ισχυρή δεσπόζουσα θέση στις αγορές λιανικής. Όλα αυτά τα στοιχεία συντρέχουν εν προκειμένω, καθώς ούτε ο εσκεμμένος και παράνομος χαρακτήρας της συμπεριφοράς της TP ούτε το μέγεθος των μεριδίων της στις οικείες αγορές αμφισβητείται.

186 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης σοβαρότητας της παραβάσεως την οποία διέπραξε η TP, η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας καθορίζοντας σε 10 % το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων το οποίο λήφθηκε υπόψη για τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου που της επιβλήθηκε, σύμφωνα με τις παραγράφους 19 έως 22 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006.

187 Κατά συνέπεια, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τέταρτου λόγου ακυρώσεως

188 Ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως αφορά τη μη συνεκτίμηση ελαφρυντικών περιστάσεων. Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από την ΡΙΠΤ, υποστηρίζει συναφώς ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και πλάνη εκτιμήσεως αρνούμενη να συνεκτιμήσει, ως ελαφρυντικές περιστάσεις, τρία στοιχεία τα οποία επικαλέσθηκε η TP κατά τη διοικητική διαδικασία, ήτοι: πρώτον, τις «κολοσσιαίες» επενδύσεις που ανέλαβε κατόπιν της συνάψεως συμφωνίας με τον UKΕ προκειμένου να εκσυγχρονίσει τις πολωνικές υποδομές σταθερών γραμμών εις όφελος των ΕΦΕ και των τελικών χρηστών· δεύτερον, τον οικειοθελή τερματισμό της παραβάσεως εκ μέρους της TP και, τρίτον, τις δεσμεύσεις τις οποίες πρότεινε.

- 189 Εξάλλου, στην περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο δεν εκτιμήσει ότι οι διακυμάνσεις της διάρκειας και της εντάσεως της συμπεριφοράς της, τις οποίες προέβαλε στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, δικαιολογούν μείωση του βασικού ποσού του προστίμου, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να τις λάβει υπόψη ως ελαφρυντικές περιστάσεις.
- 190 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας και ζητεί να απορριφθεί ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως.
- 191 Επιβάλλεται η εξέταση των επιχειρημάτων που προβάλλουν η προσφεύγουσα και η ΡΙΙΤ υπό το πρίσμα των αρχών που εκτέθηκαν στις σκέψεις 110 έως 114 ανωτέρω.
- Ως προς τις επενδύσεις που ανέλαβε η ΤΡ μετά την ημερομηνία συνάψεως της συμφωνίας με τον UKE
- 192 Όσον αφορά τις επενδύσεις στις εγκαταστάσεις, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, δυνάμει της συμφωνίας με τον UKE, ανέλαβε να προβεί σε δύο είδη επενδύσεων, ήτοι, αφενός, σε επενδύσεις για τη βελτίωση της προσβάσεως των ΕΦΕ σε υπηρεσίες προσβάσεως BSA και σε υπηρεσίες προσβάσεως LLU και, αφετέρου, σε επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό των πολωνικών υποδομών σταθερών γραμμών.
- 193 Αυτές ακριβώς οι δεύτερες επενδύσεις, οι οποίες εκτιμώνται σε 761,4 εκατομμύρια ευρώ μεταξύ του Οκτωβρίου 2009 και των τελών του έτους 2011, εκ των οποίων περίπου 168,3 εκατομμύρια ευρώ δαπανήθηκαν κατά τα τέλη του έτους 2010, είναι εκείνες που, κατά την προσφεύγουσα, έπρεπε να ληφθούν υπόψη ως ελαφρυντική περίπτωση. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει συναφώς ότι οι εν λόγω επενδύσεις υπερέβησαν οικειοθελώς το αναγκαίο μέτρο για την παύση της παραβάσεως την οποία διαπίστωσε η Επιτροπή και απέβησαν εις όφελος τόσο των Πολωνών καταναλωτών όσο και των ΕΦΕ. Επομένως, οι επενδύσεις αυτές έπρεπε να χαρακτηρισθούν ως μέτρο επανορθώσεως της διαπραχθείσας από την ΤΡ παραβάσεως, το οποίο προσομοιάζει με εκείνο που αναγνώρισε το Γενικό Δικαστήριο, ως ελαφρυντική περίπτωση, στην απόφασή του της 30ής Απριλίου 2009, Nintendo και Nintendo of Europe κατά Επιτροπής (T-13/03, Συλλογή, EU:T:2009:131). Οι επενδύσεις αυτές ήταν, επίσης, παρόμοιες με τις πληρωμές στις οποίες προέβησαν ιδιωτικές σχολές του Ηνωμένου Βασιλείου υπέρ εκπαιδευτικού καταπιστευματικού ταμείου στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της αρχής ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου της 20ής Νοεμβρίου 2006 (υπόθεση CA 98/05/2006 – Independent Schools).
- 194 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τόσο η προσφεύγουσα όσο και η ΡΙΙΤ υπογράμμισαν ότι πλέον του 12 % των επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό του δικτύου της ΤΡ αφορούσε περιοχές του πολωνικού εδάφους όπου δεν υπήρχαν καθόλου υποδομές για την σταθερή διαδικτυακή πρόσβαση. Οι επενδύσεις στις περιοχές αυτές, καλούμενες επίσης «λευκές ζώνες» (white spots) ή «ζώνες ψηφιακού αποκλεισμού» (digital exclusion zones) δεν παρουσίαζαν ενδιαφέρον για τους ΕΦΕ, ιδίως λόγω των οικονομικών και νομικών εμποδίων που τις χαρακτήριζαν. Η ΡΙΙΤ παρέπεμψε συναφώς σε έγγραφα τα οποία επιβεβαίωναν τις ευεργετικές συνέπειες των επενδύσεων της ΤΡ για τους ΕΦΕ και τους τελικούς χρήστες, τα δε έγγραφα αυτά ήταν προσαρτημένα στα υπομνήματα της προσφεύγουσας και στο υπόμνημά της παρεμβάσεως.
- 195 Εξάλλου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αρνούμενη να θεωρήσει τις επενδύσεις αυτές ως ελαφρυντική περίπτωση με το σκεπτικό ότι δεν μετέβαλαν τη φύση της παραβάσεως. Μια τέτοια άρνηση συνεπάγεται, στην πραγματικότητα, ότι μπορούν να χαρακτηρισθούν ως ελαφρυντικές περιστάσεις μόνον περιστάσεις οι οποίες μεταβάλλουν τη φύση της παραβάσεως. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές του 2006 αναγνωρίζουν ως εν δυνάμει ελαφρυντικές περιστάσεις στοιχεία τα οποία δεν σχετίζονται με τη φύση της παραβάσεως, όπως η συνεργασία με την Επιτροπή. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η άρνηση συνεκτιμήσεως των επενδύσεων αυτών παραβιάζει και την αρχή της αναλογικότητας.

- ¹⁹⁶ Συναφώς επισημαίνεται ότι οι επενδύσεις τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα συνδέονται με υποχρέωση προβλεπόμενη στο σημείο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ια', της συμφωνίας με τον UKΕ, υπογραφείσας, αφενός, από τον πρόεδρο του UKΕ και, αφετέρου, από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της ΤΡ. Δυνάμει του σημείου αυτού της συμφωνίας, η ΤΡ ανέλαβε να διασφαλίσει τις υποδομές σταθερής ευρυζωνικής διαδικτυακής προσβάσεως οι οποίες επιτρέπουν τη δημιουργία τουλάχιστον 1 200 000 νέων συνδέσεων, σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στα παραρτήματα της συμφωνίας αυτής.
- ¹⁹⁷ Συγκεκριμένα, αφενός, κατά τα σημεία 6 έως 9 του προοιμίου της συμφωνίας αυτής:
- «6. Ο πρόεδρος του UKΕ εκτιμά ότι η ΤΡ δεν τηρεί τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει δυνάμει των αποφάσεων [του] και, ειδικότερα, την υποχρέωση απαγορεύσεως των διακρίσεων όσον αφορά την πρόσβαση στις υποδομές της ΤΡ.
7. Επιβλήθηκαν στην ΤΡ πρόστιμα επανειλημμένως σε δεκάδες περιπτώσεις, και δη διότι δεν τήρησε εμπροθέσμως τους όρους που διασφαλίζουν την πρόσβαση στον τομέα των τηλεπικοινωνιών· δεν εκτέλεσε την προσφορά η οποία ορίζει τους όρους πλαίσιο των συμφωνιών για την αδεσμοποίηση πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και τις σχετικές εγκαταστάσεις (προσφορά RUO [προσφορά αναφοράς για την αδεσμοποίηση πρόσβαση])· παρέβη την απόφαση για την εισαγωγή της προσφοράς Bitstream Access [υπηρεσίες ευρυζωνικής προσβάσεως]· δεν υπέβαλε οδηγίες σχετικά με την ρυθμιστικώς προβλεπόμενη τήρηση λογιστικών βιβλίων και περιγραφή του υπολογισμού του κόστους στην αγορά των κλήσεων που προέρχονται από το δίκτυό της· δεν εκτέλεσε την προσφορά-πλαίσιο της ΤΡ σχετικά με την πρόσβαση στον τομέα των τηλεπικοινωνιών όσον αφορά τη σύνδεση δικτύων (προσφορά RIO [προσφορά αναφοράς για τη διασύνδεση]) και δεν κοινολόγησε το περιεχόμενο των συμφωνιών προσβάσεως στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.
8. Κατά την άποψη του προέδρου του UKΕ, οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις σχετικά με την πρόσβαση στο δίκτυο τηλεπικοινωνιών, τις οποίες υπέχει η ΤΡ, δεν ήταν σε θέση να διασφαλίσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στις οικείες αγορές, όπου η ΤΡ είναι ο φορέας εκμεταλλεύσεως με σημαντική ισχύ και αυτή η έλλειψη πραγματικού ανταγωνισμού έχει, κατά τον πρόεδρο του UKΕ, διαρκή χαρακτήρα. Κατά συνέπεια, ο πρόεδρος του UKΕ ανέλαβε δράση προκειμένου να επιβάλει στην ΤΡ, ως ρυθμιστικό μέτρο, υποχρέωση λειτουργικού διαχωρισμού.
9. Προκειμένου να αποφύγει την επιβολή σε αυτήν της υποχρέωσης λειτουργικού διαχωρισμού, η ΤΡ ξεκίνησε διαπραγματεύσεις με τους παράγοντες της αγοράς τηλεπικοινωνιών προκειμένου να τεθούν οι κανόνες συνεργασίας με τους [ΕΦΕ] οι οποίοι, κατά την ΤΡ, θα εξαλείψουν τις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό και εισάγουσες δυσμενείς διακρίσεις συμπεριφορές της ΤΡ οι οποίες διαπιστώθηκαν στις οικείες αγορές όπου [η ΤΡ] είναι ο φορέας εκμεταλλεύσεως με σημαντική ισχύ.»
- ¹⁹⁸ Αφετέρου, δυνάμει του σημείου 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας με τον UKΕ, κατά τον πρόεδρο του UKΕ, η εκπλήρωση εκ μέρους της ΤΡ όλων των δεσμεύσεων που απορρέουν από την εν λόγω συμφωνία, και δη η απορρέουσα από το σημείο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ια', δέσμευση για τη δημιουργία 1 200 000 νέων συνδέσεων, μπορούσε να επιφέρει την εξάλειψη των πλέον σημαντικών προβλημάτων που είχαν σημειωθεί στην αγορά τηλεπικοινωνιών όσον αφορά την πρόσβαση στο δίκτυο τηλεπικοινωνιών, τα οποία απαριθμούνται στο σημείο 8 του προοιμίου της συμφωνίας, όπως αυτό εκτίθεται στη σκέψη 197 ανωτέρω.
- ¹⁹⁹ Δεδομένων των στοιχείων αυτών, επιβάλλεται η διαπίστωση, πρώτον, ότι οι επενδύσεις στις οποίες προέβη η ΤΡ δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μέτρα επανορθώσεως παρόμοια με εκείνα τα οποία αναγνώρισε η Επιτροπή στην υπόθεση που αποτέλεσε αντικείμενο της αποφάσεως Nintendo και Nintendo of Europe κατά Επιτροπής, σκέψη 193 ανωτέρω (ΕΥ:Τ:2009:131).

- 200 Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς τις αποζημιώσεις τις οποίες αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Nintendo και Nintendo of Europe κατά Επιτροπής, σκέψη 193 ανωτέρω (EU:T:2009:131), οι οποίες απέβλεπαν στην αποζημίωση τρίτων οι οποίοι κατά την ανακοίνωση αιτιάσεων είχαν υποστεί οικονομική ζημία λόγω των παραβατικών συμπεριφορών των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, η δημιουργία νέων γραμμών και οι επενδύσεις που αυτή συνεπαγόταν δεν απέβλεπαν στην αποκατάσταση των ενδεχόμενων ζημιών των ΕΦΕ αλλά στην εξάλειψη από τις οικείες αγορές, όπου η TP ενεργούσε ως φορέας εκμεταλλεύσεως με σημαντική ισχύ, της καταστάσεως την οποία ο πρόεδρος του UKE είχε χαρακτηρίσει ως «έλλειψη πραγματικού ανταγωνισμού [...] διαρκούς χαρακτήρα». Επιπλέον, στον βαθμό που οι επενδύσεις της TP αφορούσαν τη δημιουργία νέων συνδέσεων, οι τελικοί χρήστες και οι ΕΦΕ οι οποίοι υπέστησαν τις συνέπειες των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών της δεν ήταν σε θέση να επωφεληθούν από τις επενδύσεις αυτές.
- 201 Οι επενδύσεις στις οποίες προέβη η TP δεν μπορούν περαιτέρω να θεωρηθούν ούτε ως μέτρα επανορθώσεως παρόμοια με τις πληρωμές τις οποίες πραγματοποίησαν ιδιωτικές σχολές στο Ηνωμένο Βασίλειο στην υπόθεση CA 98/05/2006 – Independent Schools. Συγκεκριμένα, από την απόφαση της αρχής ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου προκύπτει ότι οι ιδιωτικές σχολές, επί των οποίων επιβλήθηκαν κυρώσεις διότι είχαν προβεί σε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το ύψος των διδάκτρων, κατέληξαν σε μια μορφή συμβιβασμού με την αρχή, δυνάμει του οποίου τους επιβλήθηκε σχετικά χαμηλό πρόστιμο. Σε αντάλλαγμα, οι υπαίτιες σχολές δεσμεύθηκαν να συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικό καταπιστευματικό ταμείο το οποίο δημιουργήθηκε ειδικώς προς όφελος των μαθητών που είχαν παρακολουθήσει τις σχολές αυτές κατά τα πανεπιστημιακά έτη τα οποία αφορούσε η σχετική με τα δίδακτρα ανταλλαγή πληροφοριών. Οι συμμετοχές των οικείων σχολών στο εν λόγω καταπιστευματικό ταμείο μπορούν να συγκριθούν με τις πληρωμές που έγιναν στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Nintendo και Nintendo of Europe κατά Επιτροπής, σκέψη 193 ανωτέρω (EU:T:2009:131). Αντιθέτως, δεν είναι της ίδιας φύσεως με τις επενδύσεις στις οποίες προέβη η TP οι οποίες δεν απέβλεπαν στην αποζημίωση των ΕΦΕ και των τελικών χρηστών που υπέστησαν τις συνέπειες των πρακτικών της TP.
- 202 Δεύτερον, καίτοι οι προβλεπόμενες στη συμφωνία με τον UKE δεσμεύσεις αναλήφθηκαν οικειοθελώς από την TP, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ήταν απόρροια της προσπάθειας της TP να αποφύγει την επιβολή δραστικών ρυθμιστικών μέτρων, ήτοι τον λειτουργικό διαχωρισμό τον οποίο επιδίωκε η αρμόδια ρυθμιστική αρχή προκειμένου να θέσει τέλος στις διαρκείς και επανειλημμένες παραβιάσεις του ρυθμιστικού πλαισίου εκ μέρους της TP. Προστίθεται συναφώς ότι προκύπτει, τόσο από την προσβαλλόμενη απόφαση όσο και από τη συμφωνία με τον UKE, που εκτίθεται στη σκέψη 197 ανωτέρω, ότι ο λειτουργικός διαχωρισμός είχε επιδιωχθεί από τον UKE καθόσον άλλα ληφθέντα μέτρα για να υποχρεωθεί η TP να συμμορφωθεί προς το ρυθμιστικό πλαίσιο, ιδίως διάφορες αποφάσεις με τις οποίες ο UKE της είχε επιβάλει πρόστιμα, είχαν αποδειχθεί αναποτελεσματικά (βλ. αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η επιθυμία να αποκρουσθεί η απειλή για λειτουργικό διαχωρισμό αποδυναμώνει επομένως τον οικειοθελή χαρακτήρα των αναληφθεισών δεσμεύσεων δυνάμει της συμφωνίας τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα.
- 203 Τρίτον, οι επενδύσεις, ακόμη και οι υψηλές και πραγματοποιηθείσες σε ζώνες μικρού εμπορικού ενδιαφέροντος, συνιστούν σύνηθες στοιχείο στον επιχειρησιακό κόσμο και πραγματοποιούνται με την προοπτική αποσβέσεως. Επομένως, η δημιουργία 1 200 000 νέων συνδέσεων συνιστούσε για την TP, κυρίως, τη δυνατότητα εξασφαλίσεως 1 200 000 νέων πελατών στις ζώνες όπου οι ΕΦΕ, οι οποίοι δεν έχουν την ίδια εμβέλεια και δεν διαθέτουν τους ίδιους πόρους με τον ιστορικό φορέα εκμεταλλεύσεως, δεν μπορούσαν να επενδύσουν. Ως εκ τούτου, καίτοι οι επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των πολωνικών υποδομών για τις σταθερές γραμμές που ανήκε στην TP λειτουργούσαν προς όφελος, εμμέσως, τόσο των τελικών χρηστών όσο και των ΕΦΕ, εντούτοις επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι επενδύσεις αυτές λειτουργούσαν καταρχάς προς όφελος της ίδιας της TP.

- 204 Τέταρτον, τέλος, όσον αφορά τα επιχειρήματα της ΡΙΙΤ, τα οποία στηρίζονται στα έγγραφα που προσαρτώνται στο υπόμνημά της παρεμβάσεως και στα υπομνήματα της προσφεύγουσας, επισημαίνεται εκ προοιμίου ο όχι ιδιαίτερα πειστικός χαρακτήρας τους. Συγκεκριμένα, οι απόψεις τις οποίες προβάλλει η ΡΙΙΤ με το υπόμνημά της παρεμβάσεως και τις οποίες ανέπτυξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, έρχονται σε αντίθεση με το περιεχόμενο των εγγράφων που προσήρτησε στο υπόμνημά της παρεμβάσεως. Ειδικότερα, η απόφαση του UKΕ της 28ης Απριλίου 2011, η οποία προσαρτήθηκε στο παράρτημα 1 του υπομνήματος παρεμβάσεως και δεν αμφισβητήθηκε από την ΤΡ ενώπιον των πολωνικών δικαστηρίων, αναφέρει κυρίως τις αρνητικές συνέπειες τις οποίες η συμπεριφορά της ΤΡ επέφερε στην ανάπτυξη της αγοράς ευρυζωνικής διαδικτυακής προσβάσεως στην Πολωνία, ιδίως κατά την περίοδο της παραβάσεως. Ο UKΕ υπογραμμίζει ότι τα ρυθμιστικά μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα όσον αφορά την εξάλειψη των συμπεριφορών του ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως που εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις και τη μεταχείριση κατ' ισότιμο τρόπο όλων των φορέων εκμεταλλεύσεως.
- 205 Βεβαίως, ορισμένα έγγραφα τα οποία επικαλέστηκε η ΡΙΙΤ επιβεβαιώνουν ότι τόσο οι ΕΦΕ όσο και ο UKΕ αναγνώρισαν τις ευεργετικές συνέπειες της συμφωνίας με τον UKΕ για τους ΕΦΕ και τους τελικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των εκεί προβλεπομένων επενδύσεων. Αυτές οι ευεργετικές συνέπειες δεν αρκούν, όμως, για να δικαιολογήσουν μείωση του βασικού ποσού του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων.
- 206 Πράγματι, οι προαναφερθείσες ευεργετικές συνέπειες αποδίδονται σε αυτήν καθεαυτήν τη συμφωνία και όχι ειδικότερα στις επενδύσεις. Συγκεκριμένα, καταρχάς, στο έγγραφο που αφορούσε τη ρυθμιστική στρατηγική έως το 2015, του Νοεμβρίου 2012 (παράρτημα 18 του υπομνήματος παρεμβάσεως), ο UKΕ αναγνώρισε τις ευεργετικές για την αγορά συνέπειες της εκπληρώσεως των δεσμεύσεων που ανέλαβε η ΤΡ δυνάμει της συμφωνίας. Ομοίως, στην παρουσίασή του της 20ής Νοεμβρίου 2011 επί των συνεπειών της συμφωνίας που συνήψε με την ΤΡ (παράρτημα 23 του υπομνήματος παρεμβάσεως), ο UKΕ αναφέρθηκε στις ευεργετικές συνέπειες, για τους ΕΦΕ και τους τελικούς χρήστες, του συνόλου της συμφωνίας. Επιπλέον, διαπιστώνοντας ότι η συμφωνία αυτή ωφέλησε τους ΕΦΕ και τους τελικούς χρήστες, ιδίως, με την επέκταση των υποδομών τηλεπικοινωνιών, τη βελτίωση της προσβάσεως στις υποδομές αυτές, τον ενισχυμένο ανταγωνισμό στην οικεία αγορά και τη μείωση των τιμών, ο UKΕ επισήμανε ότι είχε επίσης ωφελήσει την ίδια την ΤΡ, ιδίως, διότι απέφυγε τον λειτουργικό διαχωρισμό και τις ενδεχόμενες αντιδικίες σχετικά με την παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Τέλος, στη γενική έκθεσή της του Μαΐου 2010 (παράρτημα 3 του υπομνήματος παρεμβάσεως), η Netia, η οποία είναι η μεγαλύτερη ανταγωνίστρια εταιρία της ΤΡ στην αγορά λιανικής, αναγνωρίζει ότι οι διατάξεις της συμφωνίας σχετικά με την τήρηση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων θα της επέτρεπαν την επιτάχυνση της ενεργοποιήσεως των νέων γραμμών συνδρομητών μέσω του δικτύου της ΤΡ. Όσον αφορά τις επενδύσεις της ΤΡ για τις υποδομές, η Netia απλώς επισημαίνει ότι επρόκειτο να διευρύνουν το μέγεθος της αγοράς όπου δραστηριοποιείται.
- 207 Η βελτίωση της καταστάσεως της οικείας αγοράς η οποία οφειλόταν στη μεταβολή της συμπεριφοράς της ΤΡ μετά την υπογραφή της συμφωνίας με τον UKΕ λήφθηκε επίσης υπόψη από την Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή αποφάσισε να επιλέξει την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας ως ημερομηνία παύσεως της παραβάσεως.
- 208 Κατόπιν των ανωτέρω, δεν δύναται να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν αναγνώρισε στην ΤΡ ως ελαφρυντικές περιστάσεις τις επενδύσεις στις οποίες προέβη για τον εκσυγχρονισμό των πολωνικών υποδομών σταθερών γραμμών. Συναφώς, είναι αδιάφορο αν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως ελαφρυντικές περιστάσεις μόνο στοιχεία τα οποία μεταβάλλουν τη φύση της παραβάσεως ή και στοιχεία τα οποία δεν έχουν την ιδιότητα αυτή.

209 Επομένως, η άρνηση της Επιτροπής να αναγνωρίσει έναντι της προσφεύγουσας ελαφρυντική περίπτωση λόγω των επενδύσεων που ανέλαβε δυνάμει της συμφωνίας με τον UKE δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παράβαση της παραγράφου 29 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006 ούτε ως παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

– Ως προς την οικειοθελή παύση της παραβάσεως

210 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από την ΡΙΠΤ, τονίζει ότι, δυνάμει της συμφωνίας με τον UKE, έπαυσε οικειοθελώς την παράβαση και υποστηρίζει ότι είναι αντίθετο προς την αρχή της αναλογικότητας καθώς και προς την παράγραφο 29 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006 να μην προσδοθεί στο γεγονός αυτό ο χαρακτήρας της ελαφρυντικής περιστάσεως με το σκεπτικό ότι δεν έπαυσε η παράβαση αμέσως μετά την παρέμβαση της Επιτροπής. Επισημαίνει συναφώς ότι, από τον Δεκέμβριο του 2008, ήτοι ήδη δύο μήνες μετά τις επιθεωρήσεις της Επιτροπής στις εγκαταστάσεις της, οι οποίες έλαβαν χώρα από 22 έως 26 Σεπτεμβρίου 2008 και έως την υπογραφή της συμφωνίας με τον UKE στις 22 Οκτωβρίου 2009, η ΤΡ ανέλαβε δραστικές ενέργειες προκειμένου να θεραπεύσει τα στοιχεία της καταχρήσεως την οποία διαπίστωσε η Επιτροπή.

211 Κατά την παράγραφο 29, πρώτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006, το βασικό ποσό μπορεί να μειωθεί εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει την ύπαρξη ελαφρυντικών περιστάσεων όπως το ότι η οικεία επιχείρηση αποδεικνύει ότι έθεσε τέλος στην παράβαση ήδη από τις πρώτες παρεμβάσεις της Επιτροπής.

212 Η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει κατ' ουσίαν το σημείο 3 των κατευθυντηρίων γραμμών του 1998. Ως προς το εν λόγω σημείο, αφενός, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι σκοπός του είναι να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να θέτουν τέρμα στις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορές τους αμέσως μόλις η Επιτροπή κινεί σχετική έρευνα (απόφαση της 13ης Ιουλίου 2011, Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-138/07, Συλλογή, EU:T:2011:362, σκέψη 274).

213 Αφετέρου, κατά τη νομολογία, η παύση της παραβάσεως ταυτόχρονα με τις πρώτες παρεμβάσεις της Επιτροπής δεν μπορεί λογικά να συνιστά ελαφρυντική περίπτωση, παρά μόνον αν υπάρχουν λόγοι να υποτεθεί ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις παροτρύνθηκαν να σταματήσουν τις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορές τους από τις εν λόγω παρεμβάσεις (απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, Alliance One International κατά Επιτροπής, C-679/11 P, EU:C:2013:606, σκέψη 80). Ως εκ τούτου, προκειμένου η παύση της παραβάσεως να θεωρηθεί ελαφρυντική περίπτωση, πρέπει να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των παρεμβάσεων της Επιτροπής και της παύσεως της οικείας παραβάσεως.

214 Εν προκειμένω, όμως, επιβάλλεται καταρχάς η διαπίστωση ότι η ΤΡ δεν έθεσε τέλος στην παραβατική συμπεριφορά αμέσως μετά την πρώτη παρέμβαση της Επιτροπής, ήτοι μετά τις επιθεωρήσεις που πραγματοποίησε η Επιτροπή στις εγκαταστάσεις της στη Βαρσοβία, επικουρούμενη από την πολωνική αρχή ανταγωνισμού, από τις 23 έως τις 26 Σεπτεμβρίου 2008. Συγκεκριμένα, μολονότι η ΤΡ άρχισε να τηρεί, σταδιακά, τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις της από τα τέλη του 2008, από τις αιτιολογικές σκέψεις 574 και 577 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει, χωρίς να αμφισβητηθεί από την προσφεύγουσα, ότι οι ΕΦΕ συνέχισαν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες αναφορικά με την πρόσβαση σε προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής προσβάσεως BSA και LLU, λόγω της καταλογιζόμενης στην ΤΡ συμπεριφοράς, πολύ μετά την υπογραφή της συμφωνίας με τον UKE, στις 22 Οκτωβρίου 2009.

215 Ακολούθως, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 78 και 567 έως 571 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και από τη σκέψη 197 ανωτέρω, και χωρίς το γεγονός αυτό να αμφισβητηθεί από την προσφεύγουσα, βασικό κίνητρο για την υπογραφή της συμφωνίας με τον UKE ήταν να αποφευχθεί ο λειτουργικός διαχωρισμός που επεδίωκε ο UKE εξαιτίας της επανειλημμένης αθετήσεως των ρυθμιστικών υποχρεώσεων σχετικά με την πρόσβαση στο δίκτυο της ΤΡ. Εξαιτίας του γεγονότος

αυτού, ο κατά τη νομολογία απαιτούμενος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των επιθεωρήσεων της Επιτροπής και της παύσεως της παραβάσεως εκ μέρους της TP δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποδείχθηκε.

- 216 Τέλος, μολονότι, όπως τούτο επισημάνθηκε στη σκέψη 214 ανωτέρω, μετά την υπογραφή της συμφωνίας με τον UKΕ οι ΕΦΕ συνέχισαν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες σχετιζόμενες με την πρόσβαση σε προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής προσβάσεως BSA και LLU, η Επιτροπή αναγνώρισε εντούτοις τη σημασία της συμφωνίας αυτής και το γεγονός ότι είχε σημειωθεί μεταστροφή στη συμπεριφορά της TP, επιλέγοντας την ημερομηνία υπογραφής της ως ημερομηνία παύσεως της παραβάσεως. Επομένως, η σύναψη της συμφωνίας αυτής είχε ιδιαίτερο αντίκτυπο επί του υπολογισμού του προστίμου, καθόσον ήταν αποφασιστικής σημασίας για τον καθορισμό του πολλαπλασιαστή που εφαρμόζεται σε συνάρτηση με τη διάρκεια της παραβάσεως.
- 217 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η μη αναγνώριση έναντι της TP της ελαφρυντικής περιστάσεως που προβλέπεται στην παράγραφο 29, πρώτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006 δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε ως παράβαση της διατάξεως αυτής ούτε ως παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

– Ως προς τις προταθείσες από την TP δεσμεύσεις

- 218 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι η TP είχε υποβάλει πρόταση περιέχουσα δεσμεύσεις και ότι αυτή απορρίφθηκε από την Επιτροπή. Υποστηρίζει ότι η πρόταση αυτή, παρότι απορρίφθηκε, έπρεπε εντούτοις να θεωρηθεί ως εμπίπτουσα στην αποτελεσματική συνεργασία κατά την έννοια της παραγράφου 29 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006. Η άρνηση της Επιτροπής να λάβει υπόψη την εν λόγω πρόταση δεσμεύσεων κατά τον υπολογισμό του προστίμου ήταν περαιτέρω αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας.
- 219 Σύμφωνα με την παράγραφο 29, τέταρτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006, το βασικό ποσό του προστίμου μπορεί να μειωθεί εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει την ύπαρξη ελαφρυντικών περιστάσεων όπως το γεγονός ότι η οικεία επιχείρηση συνεργάζεται αποτελεσματικά με την Επιτροπή, πέραν του πεδίου εφαρμογής της ανακοινώσεως περί «επιεικούς μεταχειρίσεως» και πέραν των υποχρεώσεων της για συνεργασία.
- 220 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, η μείωση του ποσού του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας στηρίζεται στη σκέψη ότι μια τέτοια συνεργασία διευκολύνει την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως (βλ. απόφαση της 19ης Μαΐου 2010, Boliden κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-19/05, Συλλογή, EU:T:2010:203, σκέψη 104 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 221 Πάντως, και υπό την επιφύλαξη της προπαρατεθείσας στη σκέψη 114 νομολογίας, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή διατηρεί ορισμένο περιθώριο προκειμένου να εκτιμήσει σφαιρικά τη σημασία της ενδεχόμενης μείωσης του ποσού των προστίμων λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων (απόφαση της 16ης Ιουνίου 2011, FMC Foret κατά Επιτροπής, T-191/06, Συλλογή, EU:T:2011:277, σκέψη 333). Αυτό το περιθώριο πρέπει να της αναγνωρισθεί ειδικότερα όταν πρόκειται για εκτίμηση της χρησιμότητας της συνεργασίας της οικείας επιχείρησης κατά τη διαδικασία, καθώς και του κατά πόσον η συνεργασία αυτή διευκολύνει το έργο της διαπιστώσεως παραβάσεως.
- 222 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι προ της εκδόσεως της ανακοινώσεως αιτιάσεων, η TP είχε καλέσει την Επιτροπή να εξετάσει μια πρόταση δεσμεύσεων, δυνάμει της οποίας πρότεινε μεταξύ άλλων στην Επιτροπή να καταστήσει τη συμφωνία με τον UKΕ νομικώς δεσμευτική, να προσφέρει τις υπηρεσίες της χονδρικής ευρυζωνικής προσβάσεως BSA και LLU στο πλαίσιο διακριτής και στοχευμένης εμπορικής δραστηριότητας, να θεσπίσει οδηγό ορθής πρακτικής και να καθιερώσει σύστημα εποπτείας των υποχρεώσεων της από ανεξάρτητο εξουσιοδοτημένο προς τούτο όργανο.

- 223 Εντούτοις, αφενός, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι οι δεσμεύσεις τις οποίες πρότεινε η ΤΡ δεν ήταν σε θέση να διευκολύνουν τη διαπίστωση της παραβάσεως εκ μέρους της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, οι δεσμεύσεις αυτές αφορούσαν υπόσχεση βελτιώσεως της συμπεριφοράς της ΤΡ και, επομένως, αφορούσαν μάλλον την παύση παραβάσεως της οποίας η ύπαρξη δεν τελούσε πλέον υπό αμφισβήτηση.
- 224 Αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι η παράγραφος 29, τέταρτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006 δεν μπορούσε ευλόγως να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το γεγονός και μόνον ότι μια επιχείρηση προτείνει δεσμεύσεις κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας αρκεί για την οικοδόμηση αποτελεσματικής συνεργασίας με την Επιτροπή βαίνοντας πέραν των υποχρεώσεων συνεργασίας και, ως εκ τούτου, διασφαλίζει στην επιχείρηση μείωση του ποσού του προστίμου. Εάν ίσχυε τούτο, θα ήταν επαρκές κάθε επιχείρηση η οποία τελεί στην κατάσταση της προσφεύγουσας, προκειμένου να επιτύχει μείωση του ποσού του προστίμου, να υποβάλει προτάσεις με δεσμεύσεις, ανεξαρτήτως της ποιότητας και της ικανότητάς τους να διευκολύνουν το έργο της Επιτροπής προς διαπίστωση της παραβάσεως. Μια τέτοια ερμηνεία, όμως, είναι αντίθετη προς τη *ratio legis* της παραγράφου 29 των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006, η οποία είναι η ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να συνεργαστούν στενά και ουσιαστικά με την Επιτροπή.
- 225 Κατόπιν των ανωτέρω, η μη αναγνώριση υπέρ της ΤΡ της ελαφρυντικής περιστάσεως που προβλέπεται στην παράγραφο 29, τέταρτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών του 2006 δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε ως παράβαση της διατάξεως αυτής ούτε ως παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

3. Επί των αιτημάτων περί μεταρρυθμίσεως

- 226 Επισημαίνεται καταρχάς ότι, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση δεν πάσχει καμία παρανομία ή παρατυπία, τα αιτήματα περί μεταρρυθμίσεως δεν μπορούν να γίνουν δεκτά καθώς με αυτά ζητείται από το Γενικό Δικαστήριο να αντλήσει τις συνέπειες, όσον αφορά το ποσό του προστίμου, από τις εν λόγω παρανομίες ή παρατυπίες.
- 227 Ακολούθως, επιβάλλεται να εξετασθεί, από απόψεως του συνόλου των στοιχείων της δικογραφίας, που μεταξύ άλλων επικαλέσθηκε η προσφεύγουσα, αν πρέπει το Γενικό Δικαστήριο να υποκαταστήσει με ορισμένο ποσό, δυνάμει της πλήρους δικαιοδοσίας του, το ποσό που καθόρισε η Επιτροπή, με το σκεπτικό ότι το καθορισθέν από την Επιτροπή ποσό δεν είναι κατάλληλο.
- 228 Από την εν λόγω εξέταση προκύπτει ότι, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή έλαβε υπόψη, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τις διακυμάνσεις της διάρκειας και της εντάσεως της συμπεριφοράς της ήταν πρόσφορος ενόψει των περιστάσεων της υποθέσεως, σύμφωνος προς τις απαιτήσεις περί ισότητας και μη δυσανάλογος ή εσφαλμένος.
- 229 Εξάλλου, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 67 νομολογία, επισημαίνεται ότι δεν υπήρξαν στοιχεία τα οποία να αγνοήθηκαν από την Επιτροπή κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και τα οποία έγιναν γνωστά μεταγενέστερα στον δικαστή της Ένωσης, ικανά να δικαιολογήσουν μεταρρύθμιση του ποσού του προστίμου.
- 230 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η απόρριψη των αιτημάτων περί μεταρρυθμίσεως τα οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα και, κατά συνέπεια, της προσφυγής στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ²³¹ Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.
- ²³² Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν ζήτησε την καταδίκη της ΡΙΠΤ στα δικαστικά έξοδα στα οποία η ίδια υπεβλήθη λόγω της παρεμβάσεώς της, η ΡΙΠΤ φέρει μόνον τα δικά της έξοδα.
- ²³³ Η ΕCΤΑ φέρει τα δικαστικά της έξοδα σύμφωνα με το άρθρο 138, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς, ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Η Orange Polska S.A. φέρει τα δικαστικά έξοδά της και καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- 3) Οι Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji και European Competitive Telecommunications Association φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Γρατσίας

Kancheva

Wetter

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Δεκεμβρίου 2015.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς	2
1. Τεχνολογικό, κανονιστικό και πραγματικό πλαίσιο της προσβαλλομένης απόφασης.....	2
2. Διοικητική διαδικασία	5
3. Προσβαλλόμενη απόφαση	5
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	7
Σκεπτικό	9
1. Επί του αντικειμένου της διαφοράς	9
2. Επί των αιτημάτων ακυρώσεως	10
Επί των αιτημάτων περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης απόφασης στο σύνολό της	10
Επί των αιτημάτων περί μερικής ακυρώσεως της προσβαλλομένης απόφασης	12
Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως.....	12
Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως	13
Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως	16
– Επί του πρώτου σκέλους, το οποίο αφορά τη μη συνεκτίμηση του γεγονότος ότι η διάρκεια των διαφόρων συστατικών στοιχείων της παραβάσεως και η ένταση εκάστου εξ αυτών εμφάνιζαν συν τω χρόνω διακυμάνσεις.....	18
– Επί του δεύτερου σκέλους, με το οποίο προβάλλεται πλάνη της Επιτροπής ως προς τον αντίκτυπο της παραβάσεως επί των οικείων αγορών.....	27
Επί του τέταρτου λόγου ακυρώσεως	32
– Ως προς τις επενδύσεις που ανέλαβε η TP μετά την ημερομηνία συνάψεως της συμφωνίας με τον UKE	33
– Ως προς την οικειοθελή παύση της παραβάσεως	37
– Ως προς τις προταθείσες από την TP δεσμεύσεις	38
3. Επί των αιτημάτων περί μεταρρυθμίσεως	39
Επί των δικαστικών εξόδων	40